

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною
безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:

В.о. завідувача кафедри,
к.е.н., доцент

_____ Ольга ГУБАРИК
« ____ » _____ 20 __ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: Обліково-аналітичне забезпечення основних засобів
підприємства та напрями його удосконалення

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Ступінь вищої освіти: Магістр

Здобувач
групи МгОП-22

Ігор КИСЛИЦЯ

Науковий керівник
к.е.н., доцент

Ольга ОДНОШЕВНА

Форма № Н – 9.01
(затверджена наказом
МОН молоді та спорту

України

від 29 березня 2012 року №

384)

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет: Обліку і фінансів
Кафедра: Обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою
Освітньо-професійна програма: «Облік і оподаткування»
Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»
Ступінь вищої освіти: Магістр

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри _____

« _____ » _____ 202_ р.

ЗАВДАННЯ

Кисліці Ігорю Олександровичу

1. Тема роботи «Обліково-аналітичне забезпечення основних засобів підприємства та напрями його удосконалення»

Науковий керівник роботи Одношевна Ольга Олександрівна, к.е.н., доцент

затверджені наказом по ДДАЕУ від «09» жовтня 2023 р. № 3050

2. Термін подання здобувачем роботи: – 15 грудня 2023 року.

3. Вихідні дані до роботи: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Податковий кодекс України, П(с)БО, реєстри синтетичного, аналітичного обліку та фінансова звітність ТОВ «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ» Нікопольського району Дніпропетровської області.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити). 1 Теоретичні засади організаційного забезпечення обліку і аналізу основних засобів. Дослідження роботи бухгалтерської служби підприємства, характеристика та оцінка основних засад облікової політики підприємства. Актуальний стан обліку надходження та використання основних засобів на підприємстві. Напрями удосконалення методичного інструментарію обліку основних засобів на підприємстві. Розробка напрямів удосконалення аналітичного аспекту наявності та руху основних засобів на підприємстві. Висновки і пропозиції.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень). Класифікація основних засобів. Критеріальні підходи до визначення поняття основні засоби. Аналіз активів та капіталу господарства в динаміці за 2018-2022р.р. Оцінка руху та функціонального стану основних засобів ТОВ «Торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ» за 2018-2022 р.р. Оцінка результатів фінансової діяльності досліджуваного підприємства. Відношення основних фінансових показників підприємства у 2022 році в порівнянні із

2018 роком. Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів ТОВ «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні засади організаційного забезпечення обліку і аналізу основних засобів	Березень 2023	
2	Дослідження роботи бухгалтерської служби підприємства, характеристика та оцінка основних засад облікової політики підприємства	Квітень 2023	
3	Актуальний стан обліку надходження та використання основних засобів на підприємстві	Травень 2023	
4	Напрями удосконалення методичного інструментарію обліку основних засобів на підприємстві	Червень 2023	
5	Розробка напрямів удосконалення аналітичного аспекту наявності та руху основних засобів на підприємстві	Вересень 2023	
6	Висновки і пропозиції	Жовтень 2023	
7	Оформлення кваліфікаційної роботи	Листопад 2023	

Здобувач

_____ Ігор КИСЛИЦЯ
(підпис) (власне ім'я, прізвище)

Науковий керівник

_____ Ольга ОДНОШЕВНА
(підпис) (власне ім'я, прізвище)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	5
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	12
1.1. Економічна зміст, види та класифікація основних засобів	12
1.2. Теоретичні аспекти обліку надходження та використання основних засобів	15
1.3. Теоретичні засади здійснення аналізу надходження та руху основних засобів	19
Висновки до першого розділу	23
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА НАПРЯМИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ	25
2.1. Фінансово – економічна характеристика ТОВ «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ» Нікопольського району Дніпропетровської області	25
2.2. Дослідження роботи бухгалтерської служби підприємства, характеристика та оцінка основних засад облікової політики підприємства	32
2.3. Актуальний стан обліку надходження та використання основних засобів на підприємстві	33
2.4. Напрями удосконалення методичного інструментарію обліку основних засобів на підприємстві	36
Висновки до другого розділу	40
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЇ	43
3.1. Сучасний стан аналітичного забезпечення процесу руху основних засобів на підприємстві	43

3.2. Розробка напрямів удосконалення аналітичного аспекту наявності та руху основних засобів на підприємстві	46
Висновки до третього розділу	48
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53

РЕФЕРАТ

Тема: «Обліково-аналітичне забезпечення основних засобів підприємства та напрями його удосконалення».

Кваліфікаційна робота містить: 58 сторінок, 14 рисунків, 3 таблиці, 50 літературних джерел.

Об'єкт дослідження теоретичні та практичні аспекти наявності та руху основних засобів.

Предмет дослідження процесу придбання, введення в експлуатацію, використання та списання основних засобів.

Мета роботи передбачає дослідження та узагальнення обліково-аналітичного аспекту руху основних засобів на підприємстві.

Методи дослідження. Методи систематичного аналізу, діалектичний метод, індукція, дедукція, аналіз, синтез, методи логічного дослідження.

При написанні кваліфікаційної роботи проведений детальний аналіз, було вивчено та узагальнено теоретичні засади обліку та аналізу наявності та руху основних засобів аграрного підприємства. Визначено актуальний стан та спроектовано подальші пропозиції щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення процесу надходження, використання та списання основних засобів на підприємстві. Впровадження розроблених напрямів удосконалення дозволить підвищити ефективність подальшого ведення облікової діяльності на досліджуваному підприємстві.

Результати впроваджені в діяльність товариства з обмеженою відповідальністю Нікопольський торговий дім «ПРИДІНПРОВСЬКИЙ» Нікопольського району, Дніпропетровської області.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

ОСНОВНІ ЗАСОБИ, ОБЛІК, АНАЛІЗ, МЕХАНІЗМ, РУХ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, АМОРТИЗАЦІЯ.

ABSTRACT

Topic: «Accounting and analytical maintenance of the company's fixed assets and directions for its improvement».

The qualification work contains: 58 pages, 14 figures, 3 table, 1 appendix, 50 literary sources.

The object of research is the theoretical and practical aspects of the availability and movement of fixed assets.

The subject of research is the processes of acquisition, commissioning, use and write-off of fixed assets.

The purpose of the work involves research and generalization of the accounting and analytical aspect of the movement of fixed assets at the enterprise.

Research methods. Methods of systematic analysis, dialectical method, induction, deduction, analysis, synthesis, methods of logical research.

When writing the qualification work, a detailed analysis was carried out, the theoretical principles of accounting and analysis of the availability and movement of fixed assets of the agricultural enterprise were studied and summarized. The current state was determined and further proposals were designed to improve accounting and analytical support for the process of receipt, use and write-off of fixed assets at the enterprise. The implementation of the developed areas of improvement will increase the efficiency of further accounting activities at the investigated enterprise.

The results are implemented in the activities of the limited liability company "PRYDINPROVSKY" Nikopol trade house of Nikopol district, Dnipropetrovsk region.

KEYWORDS

FIXED ASSETS, ACCOUNTING, ANALYSIS, MECHANISM, MOVEMENT OF FIXED ASSETS, AMORTIZATION.

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні реалії ведення практично бізнесу неможливі без забезпечення основними засобами. Основні засоби будь-якого підприємства виступають одним із основних елементів інструментарію забезпечення процесу виробництва та надання послуг. Основні засоби господарства – це активи, які приймають безпосередню участь в процесі ведення фінансово-господарської діяльності, дають можливість виробляти готову продукцію або ж надавати послуги. Функціональний інструментарій основних засобів залежить від безпосередньої спеціалізації господарства. Зокрема доцільно зазначити, що для деяких підприємств це засоби виробництва, а для інших та джерела формування прибутку, оскільки за їх допомогою надають послуги.

Слід підкреслити, що особливістю основних засобів є їх довготривале використання, оскільки вони являються базовим масивом необоротних активів будь-якого підприємства. Зазначимо, що необоротні активи підприємства – це активи, які приймають активну участь у виробничому процесі корпорації, фірми, господарства, установи тощо та переносять свою вартість на вартість новоствореної продукції чи наданих послуг частково у вигляді амортизаційних відрахувань.

Зазначимо, що обліковий аспекти використання основних засобів вітчизняними підприємствами регулюються рядом нормативно-правових актів. Зокрема, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби», Податковий кодекс України, інструкції, положення, вказівки тощо.

Значний внесок у процес ведення обліку основних засобів зробили такі вчені-науковці, як Кафка С., Мельничук І. В., Назарова К. О., Мойсеєнко О. М., Бутинець Ф.Ф., Плаксенко В.Я. та інші. Протягом написання

кваліфікаційної роботи було досліджено ряд нормативно-правових та наукових праць стосовно ведення обліку основних засобів із подальшим проведенням аналізу його ефективності. З огляду, на дослідженні джерела інформації, зазначимо, що тематика основних засобів завжди була і залишається актуальною темою для дослідження, оскільки їх обліковий аспект має тенденцію до зміни. Отже, констатуємо що дослідження обліково-аналітичного забезпечення наявності та руху основних засобів є актуальною темою дослідження та потребує подальшого вивчення із наступною розробкою та впровадженням напрямів удосконалення.

Метою написання кваліфікаційної роботи є дослідження процедури купівлі, введення в експлуатацію, використання та списання основних засобів підприємства, а також здійснення аналітичних процедур, стосовно ефективності їх використання.

Для досягнення поставленої мети до кваліфікаційної роботи, слід виконати ряд наступних завдань:

- дослідити економічний зміст основних засобів, в контексті їх видів та класифікації;
- розкрити теоретичні аспекти обліку та аналізу наявності та руху основних засобів;
- дослідити фінансово-економічну ситуацію на досліджуваному підприємстві;
- дослідити практичний аспект ведення обліку та розробити напрями його удосконалення наявності та руху основних засобів на підприємстві;
- оцінити сучасні особливості проведення аналізу наявності та руху основних засобів господарства та спроектувати практичні рекомендації щодо удосконалення цього процесу.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є теоретичні та практичні особливості ведення обліку та аналізу наявності та руху основних засобів підприємства.

Предметом дослідження є процес надходження, введення в експлуатацію, використання та списання основних засобів, а також оцінка аналітичного забезпечення цих явищ.

Дослідження за обраною темою було проведено на основі товариства з обмеженою «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ», яке розташоване в Нікопольському районі Дніпропетровської області.

Методичні прийоми дослідження. Для виконання поставлених завдань доцільно було використано наступний методичний інструментарій, зокрема аналіз, дедукція, синтез (при оцінці теоретичного і практичного аспекту обліково-аналітичного забезпечення), моделювання (при розробці практичних механізмів удосконалення обліку наявності та руху основних засобів на досліджуваному підприємстві).

Інформаційні джерела, що використовувались в процесі написання включали дослідження нормативно-правової бази, інформація з періодичних видань та підручників, а також документальні результати фінансово-господарської діяльності досліджуваного господарства.

Наукова новизна одержаних результатів ілюструє результати роботи щодо удосконалення практичних аспектів для подальшого ведення обліку та аналізу наявності та руху основних засобів на підприємстві. Найбільш вагомими результатами дослідження, представлені у кваліфікаційній роботі полягають в наступному:

вперше:

- *Аналіз основних засобів та інших необоротних матеріальних активів* – це сукупний злагоджений механізм дослідження процедури надходження основних засобів на підприємство, етапи поставлення їх на баланс, ефективності використання, нарахування зносу, проведення ремонту, в тому числі капітального, а також раціональності ліквідації шляхом списання чи реалізації.

удосконалено:

- Розроблено теоретичний алгоритм здійснення аналізу основних засобів;
- Розроблено інструктивний підхід до переходу на цифровізований облік основних засобів на підприємстві;
- Розроблено алгоритм переходу на діджитал платформу ведення обліку основних засобів на підприємстві;
- Розроблено ступеневий перехід підприємства на оновлену електронну платформу «AgriAnalytika».

набуло подальшого розвитку:

- Покроковий алгоритм здійснення аналізу наявності та руху основних засобів для досліджуваного підприємства;
- Мультиплікативна двофакторна модель розрахунку фондіввіддачі основних засобів.

Практичний аспект та результати роботи над обраною тематикою кваліфікаційного дослідження розкриває можливість їх використання та впровадження у фінансово-господарську діяльність підприємств різної форми власності. Дані розробки допоможуть оптимізувати обліково-аналітичний аспект наявності та руху основних засобів та підвищити ефективність функціонування комерційного підприємств.

Публікації. Найвагоміші результати дослідження були висвітлені у науковій фаховій статті: «Інноваційний облік основних засобів сільськогосподарських підприємств». Електронне фахове видання категорії Б «Modern engineering and innovative technologies». Issue 29. Part 2, October 2023. P. 30-35.

Основні результати та висновки дослідження висвітлено у тезах доповідей науково-практичній тезах доповідей: I Міжнародна науково-практична інтернет-конференції «Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи», Дніпро 26-27 жовтня 2023

року. VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств», Дніпро 11-12 травня 2023 року.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

1.1. Економічна зміст, види та класифікація основних засобів

Основні засоби підприємства являються вагомим масивом необоротних активів будь-якого підприємства і виступають основним джерелом виробництва та реалізації готової продукції, а також надання послуг. Жодне сучасне підприємство не може обійтись без необоротних активів в розрізі основних засобів. З огляду на це, доцільно розкрити сутність основних засобів, спираючись на думки вітчизняних вчених-науковців.

На думку Колісник О.П.: «Необоротні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, які багаторазово беруть участь у процесі господарської діяльності та переносять на продукцію свою вартість частинами задля отримання економічної вигоди (прибутку)» [20].

В той же час, С.М. Гречко стверджує, що: «Основний засіб – необоротний актив, що призначений для господарської діяльності, тобто планується використовувати в господарській діяльності» [13].

Поряд з цим, Н.А. Литнєва, Л.І. Малявкіна, Т.В. Федорова говорять, що: «Основні засоби – це частина майна, яка виступає в ролі коштів праці під час виробництва продукції, виконання робіт чи надання послуг» [24]. Або «Для управління організацією протягом періоду, що перевищує 12 місяців, або звичайного операційного циклу, якщо він перевищує 12 місяців» [24].

На думку Л.К. Сук, П.Л. Сук: «Основні засоби підприємства, установи – це сукупність матеріально-речових цінностей, що діють в натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і в невиробничій сфері» [46].

В той же час, Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна, В.І. Кисла стверджують, що: (експлуатуються) впродовж тривалого часу, зберігаючи свою первісну фізичну форму, та переносять свою вартість на вироблений

продукт частинами протягом декількох виробничих циклів внаслідок фізичного та морального зносу» [6].

Відповідно до положення стандарту бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби: «Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує задля використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або виконання» [37]. В той же час положення розкриває сутність адміністративних та соціально-культурних функцій та розкриває зміст того, що очікуваний строк корисного використання цих активів не перевищує одного року

З огляду на вище вказане, представимо думку Бабяк Н.Д., який стверджує, що: «Основні засоби – це активи з терміном корисного використання більше одного року, які використовуються на підприємствах у декількох операційних циклах» [3]. Та/або «Задля отримання економічної вигоди, не втрачаючи матеріально-речової форми, та переносять свою вартість на знову створену продукцію частинами у вигляді нарахованих амортизаційних відрахувань» [3].

Коваленко О.В., Громова І.В. у своїх працях стверджують, що: «Основні фонди – це частина засобів виробництва, які діють у процесі виробництва протягом тривалого періоду, зберігають впродовж усього періоду натурально-речовинну форму» [5]., а та переносять свою вартість на продукцію частинами за ступенем зносу у вигляді амортизаційних відрахувань» [19].

Леонова Ю.О. говорить: «Строк корисного використання (експлуатації) – очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або коли з їх використанням буде виготовлено очікуваний підприємством обсяг продукції» [23].

Зважаючи на думки багатьох вітчизняних науковців, в тому числі і перелічених вище, пропонуємо власне тлумачення поняття «Основні засоби» - це вид основних активів підприємства, які належать до необоротних.

Основні засоби забезпечують процес виробництва продукції та надання послуг, а також слугують джерелом отримання прибутку підприємства.

Після розкриття сутності поняття основних засобів, пропонуємо дослідити види, на які вони поділяються. Відзначимо, що облік основних засобів здійснюється на рахунку бухгалтерського обліку № 10. Види цих активів розкриваються через такі субрахунки, таблиця 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація основних засобів

<i>Субрахунок / вид основних засобів</i>	<i>Субрахунок / вид основних засобів</i>
101 «Земельні ділянки»	111 «Бібліотечні фонди»
102 «Капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом»	112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи»
103 «Будівлі, споруди та передавальні пристрої»	113 «Тимчасові нетитульні споруди»
104 «Машини та обладнання»	114 «Природні ресурси»
105 «Транспортні засоби»	115 «Інвентарна тара»
106 «Інструменти, прилади, інвентар»	116 Предмети прокату»
107 «Тварини»	117 «Інші необоротні матеріальні активи»
108 «Багаторічні насадження»	109 «Інші основні засоби»

Здійснюючи облік основних засобів, слід пам'ятати, про такі важливі поняття, як первісна та балансова вартість основних засобів. Зокрема *первісна вартість основних засобів* – це вартість, яка формується при їх безпосередньому придбанні, виробництві або будівництві. Первісна вартість враховує сукупність витрат на транспортування, налагодження, монтаж/демонтаж основних засобів, а також включає заробітну плату персоналу, який забезпечує цей процес.

Балансова вартість основних засобів – це вартість, яка формується станом на кінець звітного періоду. Вона передбачає різницю між попередньою балансовою вартістю, яка рахується як первісна, та сумою зносу (амортизації), яка була накопичена протягом звітного періоду.

Слід зазначити, що класифікацію основних засобів також включає такі особливості, як довготривалого використання із пропорційним нарахуванням амортизації (зносу), а також безстрокового використання.

Так до довготермінового використання належать наступні основні засоби, зокрема: будівлі, споруди, обладнання, сільськогосподарська техніка та автомобілі. Для таких необоротних активів більш характерним є нарахування амортизації за прямолінійним методом.

Для таких основних засобів, як офісне обладнання, комп'ютери, принтери, багатофункціональне обладнання та програмне забезпечення більш характерним є нарахування амортизації (зносу) за прискореними методами.

З огляду на це, слід підкреслити, що єдиним основним засобом, якому притаманне безстрокове використання без нарахування амортизації є земельні ділянки. Отже зазначимо, що єдиним активом підприємством, який служитиме безстроково, за умови якісного та бережливого використання, залишається земля.

1.2. Теоретичні аспекти обліку надходження та використання основних засобів

Важливою складовою успішного ведення фінансово-господарської діяльності підприємства є оптимізована кількість його ресурсного потенціалу. Зокрема, ресурси підприємства – це засоби за допомогою яких відбувається процес виробництва продукції та / або надання послуг.

Одним із головних складових ресурсного потенціалу підприємства є його необоротні активи. Зазначимо, що облік необоротних активів є суттєвою складовою обліково-аналітичного забезпечення та господарської діяльності окремо взятого підприємства. Вітчизняний облік основних засобів чітко регламентований нормативно-правовою базою. Зокрема, Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби», Податковий кодекс України та іншими. Чинна нормативно-правова база чітко регулює та

регламентує облік основних засобів, який розкриває, що використовуючи ці активи, підприємства планують в майбутньому отримати економічні вигоди. Для більш прийняттого сприйняття пропонуємо в графічному вираженні представити основні критерії для визначення об'єктів основних засобів (рис.1.1).

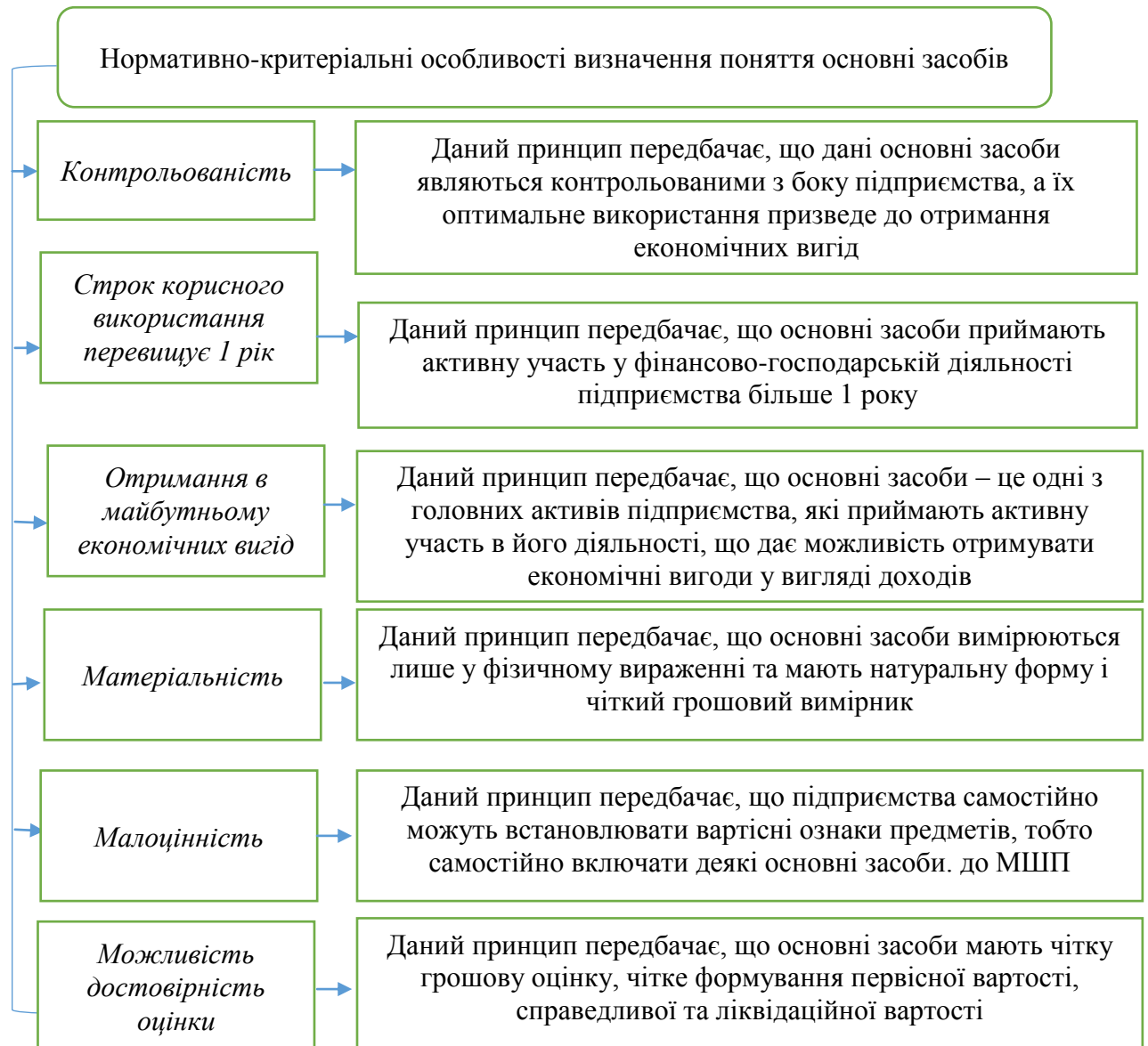

Рис. 1.1. Критеріальні підходи до визначення поняття основні засоби

Дані представлені на рисунку 1.1. свідчать, що процес визнання та ведення обліку основних засобів включає безліч особливостей. Зокрема, процес формування первісної вартості основних засобів досить відповідальний момент ведення обліку основних засобів, який потребує ретельного відображення та контролю. Особливості формування та

відображення в обліку первісної вартості основних засобів представлений на рисунку 1.2.

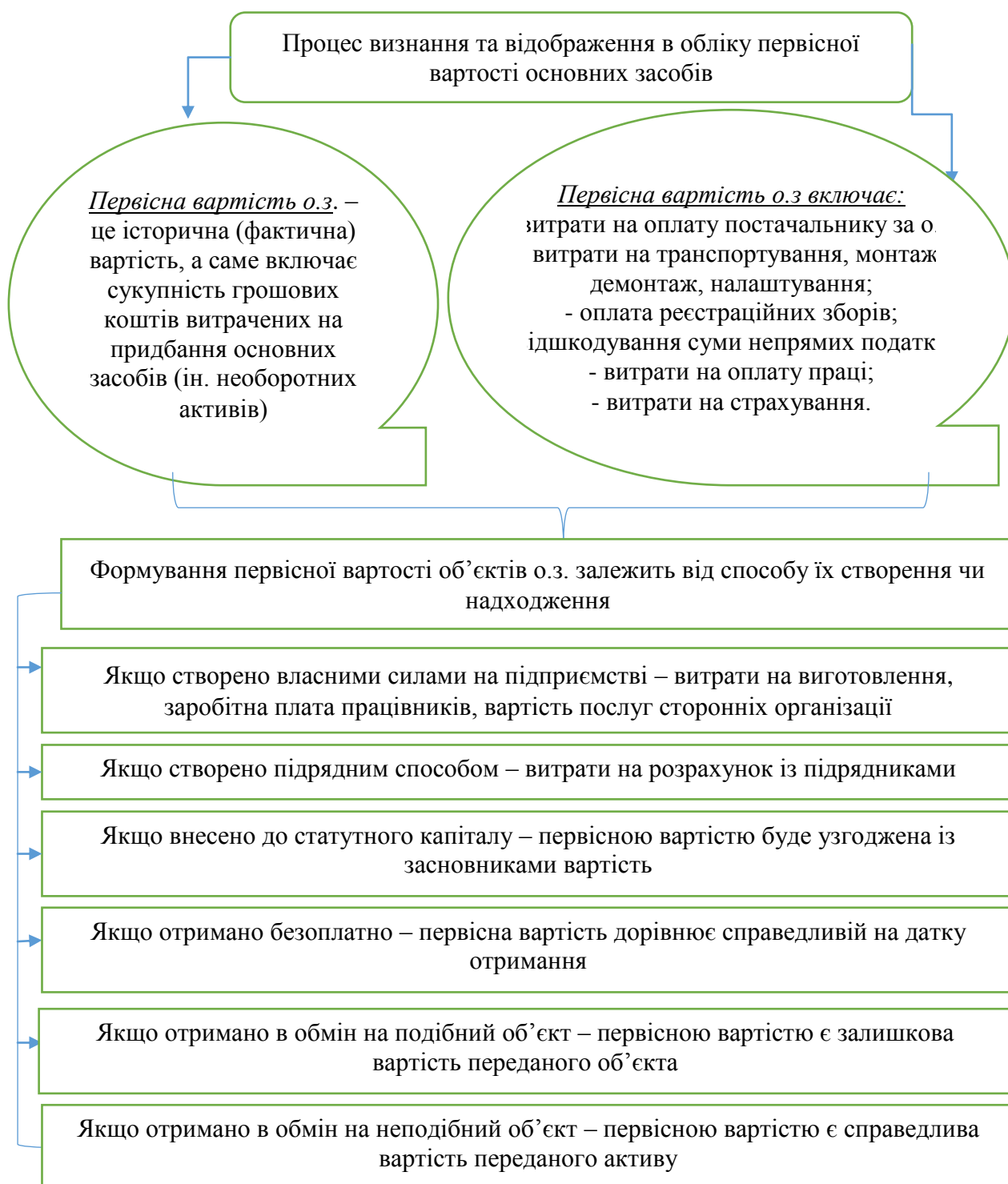

Рис. 1.2. Процес визнання та відображення в обліку первісної вартості основних засобів

Дані рисунку 1.2. свідчать, що процес формування первісної вартості об'єктів основних засобів є важливим етапом їх подальшого обліку. За для

того, щоб вести фінансово-господарську діяльність правильно, спираючись на вимоги чинного законодавства, необхідно правильно визначити первісну вартість необоротних активів в залежності їх надходження на підприємство. В той же час, не менш важливим етапом є зарахування основних засобів на баланс підприємства. Підставою для відображення на балансі об'єктів основних засобів та інших необоротних активів є оформлення первинних документів (Акт приймання-передачі та Акт введення в експлуатацію).

Розглядаючи теоретичні аспекти ведення обліку основних засобів, доречно розглянути процес нарахування та відображення амортизації на об'єкти основних засобів. Перед цим, слід визначитись із поняттям амортизації.

Амортизація – це сума грошових коштів, на яку пропорційно зменшується вартість об'єктів основних засобів. Процес нарахування амортизації можна здійснювати за різними методами:

- прямолінійний метод;
- кумулятивний метод;
- виробничий метод;
- метод зменшення залишкової вартості;
- метод прискореного зменшення залишкової вартості

На думку Стельмащук А.М.: «До факторів фізичного зносу можна віднести інтенсивність використання основних засобів, їх якість, кваліфікація працівників, ступінь захисту від впливу зовнішнього середовища та наявність відповідного догляду» [45].

В той же час Бондаренко О.В. говорить: «Моральний знос зумовлюють в основному високі темпи науковотехнічного прогресу (що в основному відносять до техніки) та зростання продуктивності праці» [4].

На думку Яценко І.: «Для забезпечення функціонування основних засобів протягом амортизаційного періоду, слід час від часу замінювати деталі та ремонтувати їх» [49].

Так Яценко І. стверджує: «Варто враховувати те, що протягом використання основні засоби підлягають як фізичному, так і моральному зносу. До факторів фізичного зносу можна віднести інтенсивність використання основних засобів» [49].

Для відображення процесу нарахування амортизації в обліку використовується рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів. Відповідно до П(с)БО № 7 «Основні засоби»: «Рахунок 13 "Знос (амортизація) необоротних активів" призначено для узагальнення інформації про нараховану амортизацію та індексацію зносу (накопиченої амортизації) необоротних матеріальних і нематеріальних активів, що підлягають амортизації [37].

Чинне законодавство дозволяє керівникам господарств самостійно обирати метод нарахування в залежності їх видів. Рахунок 13 має наступні субрахунки:

- 131 – «Знос основних засобів»;
- 132 – «Знос інших необоротних матеріальних активів»;
- 133 – «Накопичена амортизація нематеріальних активів» [36].

Підсумовуючи вище викладене, зазначимо що теоретичні аспекти обліку основних засобів мають доволі розгалужений характер. Він включає процес визначення об'єктів основних засобів, в тому числі визначення їх первісної вартості (в залежності від способу їх надходження на підприємство), ведення обліку в розрізі складання первинних документів та реєстрів обліку, а також відображення на балансі, нарахування амортизації та списання (ліквідації) об'єктів основних засобів та інших необоротних активів.

1.3. Теоретичні засади здійснення аналізу надходження та руху основних засобів

Успішне ведення фінансово-господарської діяльності будь-якого підприємства включає процес надходження, використання та списання об'єктів основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Для того, щоб використання основних засобів було ефективним необхідно своєчасно та якісно здійснювати аналітично-діагностичні процедури.

З огляду на це, пропонуємо власне тлумачення поняттю аналіз основних засобів. *Аналіз основних засобів та інших необоротних матеріальних активів* – це сукупний злагоджений механізм дослідження процедури надходження основних засобів на підприємство, етапи поставлення їх на баланс, ефективності використання, нарахування зносу, проведення ремонту, в тому числі капітального, а також раціональності ліквідації шляхом списання чи реалізації.

Колісник О.П. стверджує, що: «В умовах ринкової економіки та конкуренції успішно функціонують ті виробники, які ефективно використовують свої ресурси, зокрема основні засоби виробництва» [20]. Колісник О.П. також говорить, що аналіз основних засобів це багатофункціональний процес: «Це вимагає постійного контролю за ефективністю їх використання для потреб управління виробничою діяльністю» [20].

У своїй праці Колісник О.П. та Поліщук М.С. висвітлюють, що: «Основними проблемами, що виникають в процесі оцінювання за справедливою вартістю основних засобів, є такі: - сьогодні відсутні методичні основи обґрунтованого визначення вихідної оцінки основних засобів, що є досить важливим» [20].

Також матеріали статті розкривають наступну: «Іншою проблемою є те, що в літературі не існує єдиної думки про найкорисніший або найдоцільніший метод амортизації основних засобів» [20].

І.В. Кулько зазначає також, що: «Інтеграційна оцінка рівня зношеності основних засобів підприємств, яка би враховувала зміну основних показників

їх експлуатації протягом терміну служби. Показник з урахуванням ринкової вартості основних виробничих засобів» [21].

У своїй праці Мулик Т.О. пропонує розроблене положення щодо здійснення аналізу ефективності використання основних засобів: «Функціональна корисність – використання і розподіл витрат більше 1 року. Ефективність використання. Момент фізичної заміни. Обслуговування не тільки виробничої, а і соціально-побутової» [31]. Теоретичні засади здійснення аналізу основних засобів включають сукупність показників, які висвітлюють ефективність їх використання (рис. 1.3).

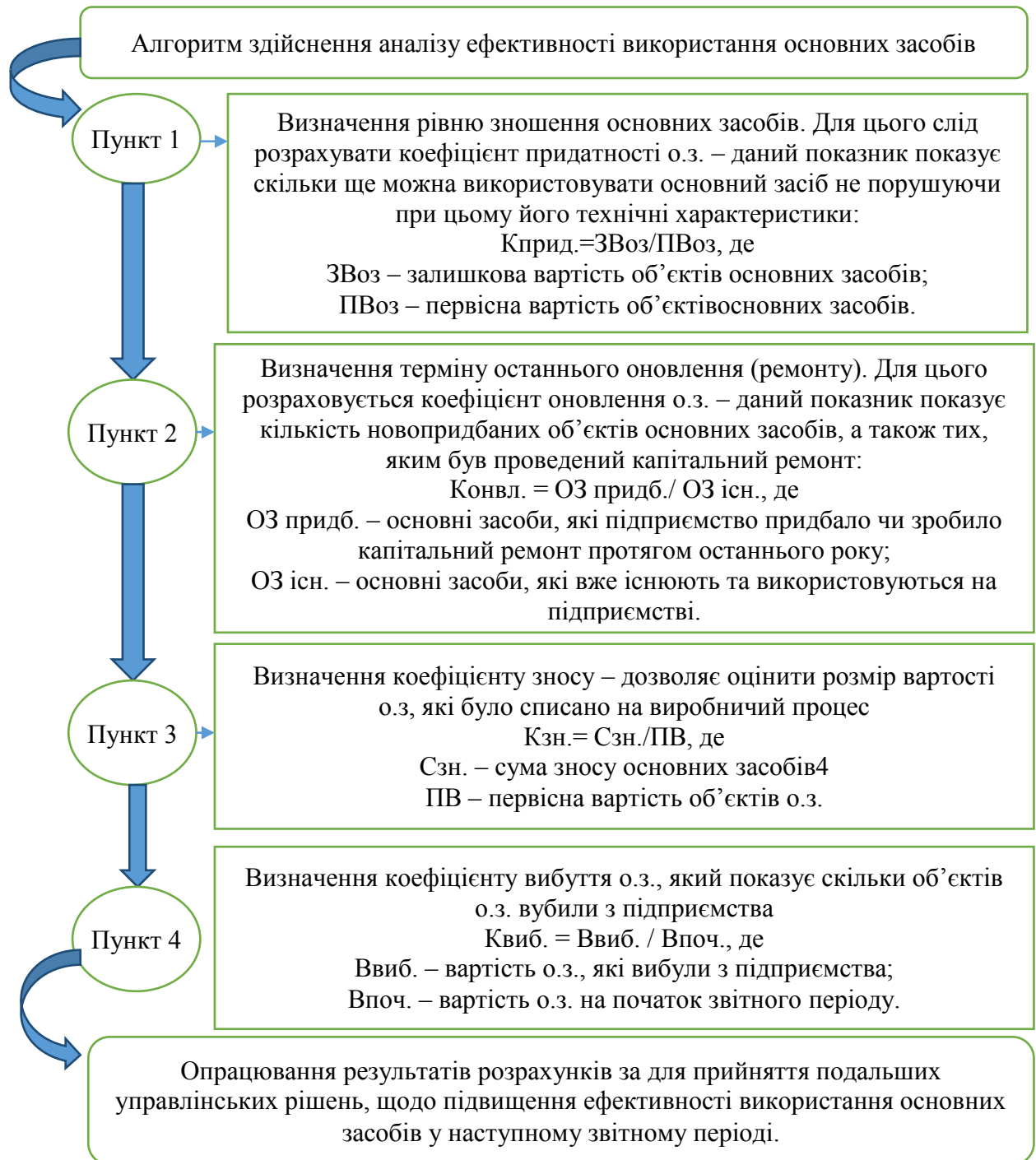

Рис. 1.3. Розроблений теоретичний покроковий алгоритм здійснення аналізу основних засобів

Так, за для ретельного здійснення аналізу основних пропонуємо згрупований алгоритм їх коефіцієнтного визначення.

Розроблений алгоритм допоможе підвищити ефективність використання об’єктів основних засобів через своєчасне визначення «слабких місць», їх усунення та профілактика їх повторного виникнення.

Так, Кандиба К.О. у своїй науковій праці стверджує: «Коефіцієнт відновлення основних засобів характеризує частку введених протягом звітного періоду основних засобів у їх загальній кількості на кінець періоду» [17]. Також автор зазначає: «Коефіцієнт вибуття основних засобів характеризує частку виведених протягом звітного періоду основних засобів у їх вартості на початок періоду» [17].

В той же час Кандиба К.О. підкреслює, що: «Підсистема узагальнюючих показників використання основних засобів дає оцінку використання всієї їх сукупності, яка характеризує кінцевий результат їх використання і включає показники: фондоддача, фондомісткість, фондоозброєність, рентабельність» [17].

Спираючи на опрацьовані літературні джерела стосовно теоретичних аспектів здійснення аналізу основних засобів, можемо зробити висновок, що дана тематика є дуже актуальною, особливо враховуючи складнощі сьогодення. Зазначимо, що аналітичні процеси допомагають оптимізувати процес використання об'єктів основних засобів, тому багато авторів у своїх працях приділяють значну увагу саме аналізу необоротних активів. Проте вважаємо, що дана тематика є актуальною для кожного конкретного господарства, тому вважаємо за доцільне приділити увагу аналітичним процедурам щодо основних засобів у наступних розділах.

Висновки до першого розділу:

Відповідно до положення стандарту бухгалтерського обліку № 7 Основні засоби: «Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство

утримує задля використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або виконання.

1. Зважаючи на думки багатьох вітчизняних науковців, в тому числі і перелічених вище, пропонуємо власне тлумачення поняття «Основні засоби» - це вид основних активів підприємства, які належать до необоротних. Основні засоби забезпечують процес виробництва продукції та надання послуг, а також слугують джерелом отримання прибутку підприємства.

2. Одним із головних складових ресурсного потенціалу підприємства є його необоротні активи. Зазначимо, що облік необоротних активів є суттєвою складовою обліково-аналітичного забезпечення та господарської діяльності окремо взятого підприємства. Вітчизняний облік основних засобів чітко регламентований нормативно-правовою базою. Зокрема, Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби», Податковий кодекс України та іншими. Чинна нормативно-правова база чітко регулює та регламентує облік основних засобів, який розкриває, що використовуючи ці активи, підприємства планують в майбутньому отримати економічні вигоди.

3. процес визнання та ведення обліку основних засобів включає безліч особливостей. Зокрема, процес формування первісної вартості основних засобів досить відповідальний момент ведення обліку основних засобів, який потребує ретельного відображення та контролю. Особливості формування та відображення в обліку первісної вартості основних засобів представлені в розділі 1.2. кваліфікаційної роботи.

4. Теоретичні аспекти обліку основних засобів мають доволі розгалужений характер. Він включає процес визначення об'єктів основних засобів, в тому числі визначення їх первісної вартості (в залежності від способу їх надходження на підприємство), ведення обліку в розрізі складання первинних документів та реєстрів обліку, а також відображення на балансі, нарахування амортизації та списання (ліквідації) об'єктів основних засобів та інших необоротних активів.

5. Успішне ведення фінансово-господарської діяльності будь-якого підприємства включає процес надходження, використання та списання об'єктів основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Для того, щоб використання основних засобів було ефективним необхідно своєчасно та якісно здійснювати аналітично-діагностичні процедури. З огляду на це, пропонуємо власне тлумачення поняттю аналіз основних засобів. *Аналіз основних засобів та інших необоротних матеріальних активів* – це сукупний злагоджений механізм дослідження процедури надходження основних засобів на підприємство, етапи поставлення їх на баланс, ефективності використання, нарахування зносу, проведення ремонту, в тому числі капітального, а також раціональності ліквідації шляхом списання чи реалізації.

6. Спираючись на опрацьовані літературні джерела стосовно теоретичних аспектів здійснення аналізу основних засобів, можемо зробити висновок, що дана тематика є дуже актуальною, особливо враховуючи складнощі сьогодення. Зазначимо, що аналітичні процеси допомагають оптимізувати процес використання об'єктів основних засобів, тому багато авторів у своїх працях приділяють значну увагу саме аналізу необоротних активів. Проте вважаємо, що дана тематика є актуальною для кожного конкретного господарства, тому вважаємо за доцільне приділити увагу аналітичним процедурам щодо основних засобів у наступних розділах.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА НАПРЯМИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

2.1. Фінансово – економічна характеристика ТОВ «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ» Нікопольського району Дніпропетровської області

В процесі виконання кваліфікаційної роботи були використанні аналітично-звітні дані товариства з обмеженою відповідальністю «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ». Дане господарство розташоване за адресою: Україна, 53262, Дніпропетровська область, Нікопольський район, село Привільне, вул. Центральна, будинок 16-А.

З моменту державної реєстрації Товариство є юридичною особою України та здійснює свою діяльність згідно з Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законом України «Про товариства з обмеженою відповідальністю та додатковою відповідальністю», а також інших нормативно-правових актів.

Підприємство спеціалізується на виробництві та реалізації зернових та олійних культур, а також плодово-ягідної продукції. Зазначимо, що господарство має дуже сприятливе територіальне розміщення. Зважаючи на складнощі сьогодення, з якими стикнулася уся країна і Нікопольський район не виключення, адже вже другий рік поспіль страждає від постійних ворожих обстрілів, господарство продовжує працювати. Територіально підприємство знаходиться в 30 км. від районного центру (м. Нікополь) і 80 км. від обласного центру (м. Дніпро). Таке розташування дозволяє господарству працювати не змінюючи свою фактичну адресу та продовжуючи вести реалізацію із вже налагодженими каналами збуту.

Для здійснення аналізу фінансово-економічної діяльності господарства, пропонуємо здійснити аналіз активів та капіталу господарства в динаміці

(рис.

2.1).

Динаміка активів та капіталу ТОВ "Нікопольський торговий дім
"ПРИДНІПРОВСЬКИЙ"

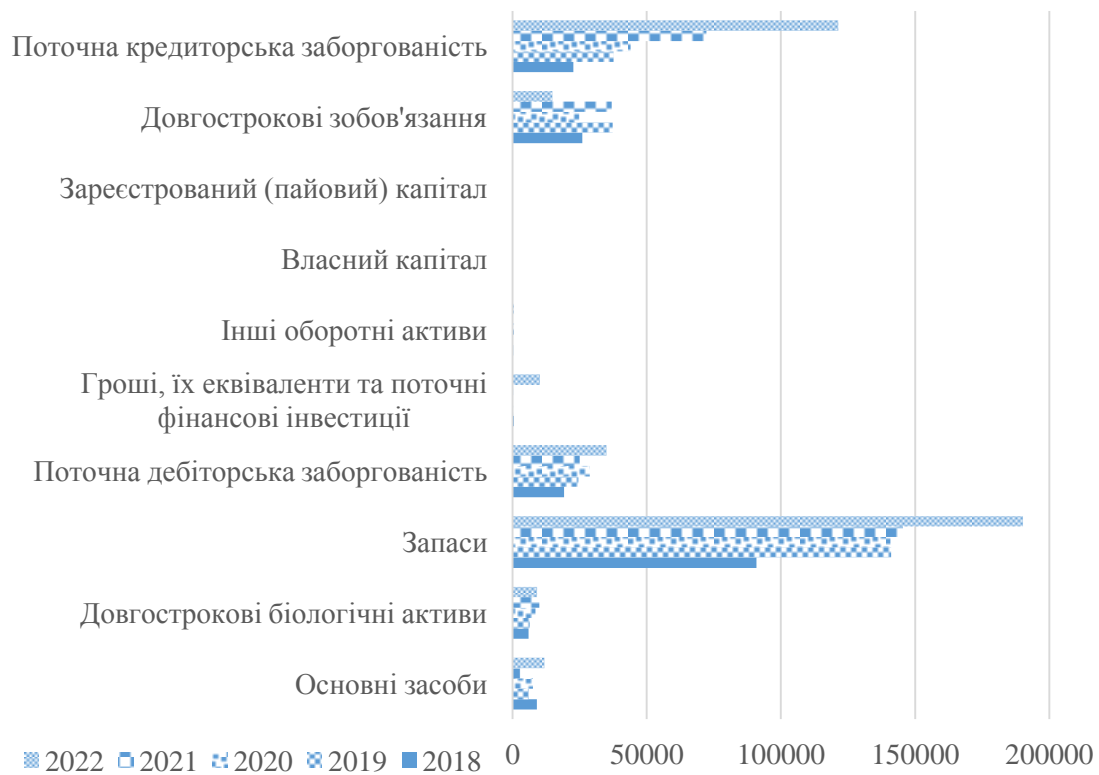

Рис. 2.1. Аналіз активів та капіталу господарства в динаміці за 2018-2022р.р.

Результати дослідження активів і капіталу підприємства, свідчать, що незважаючи на складнощі ведення бізнесу в господарстві станом на 2022 рік в порівнянні із 2018 роком збільшилась кількість запасів та дебіторської заборгованості. Зазначимо, що довгострокові біологічні активи у вигляді закладеного саду залишились без змін. Даний факт свідчить, що молодий сад не був закладений і підприємство активно вирощує та реалізує плоди від вже існуючих садів. Негативним моментом діяльності господарства є ріст поточної кредиторської заборгованості у 2022 році. Даний факт має місце через стрімке зростання цін на посадковий матеріал, а особливо на засоби захисту рослин. В той же час, спостерігаємо динаміку до скорочення рівня довгострокових зобов'язань. Це означає, що господарство успішно справляється із погашенням довгострокових кредитів та не залучає нові.

Наступним етапом здійснення аналізу фінансово-економічної діяльності підприємства є дослідження оцінки руху та функціонального стану основних засобів господарюючого суб'єкта за 2018-2022 рр. Результати аналізу представлені на графіку (рис. 2.2).

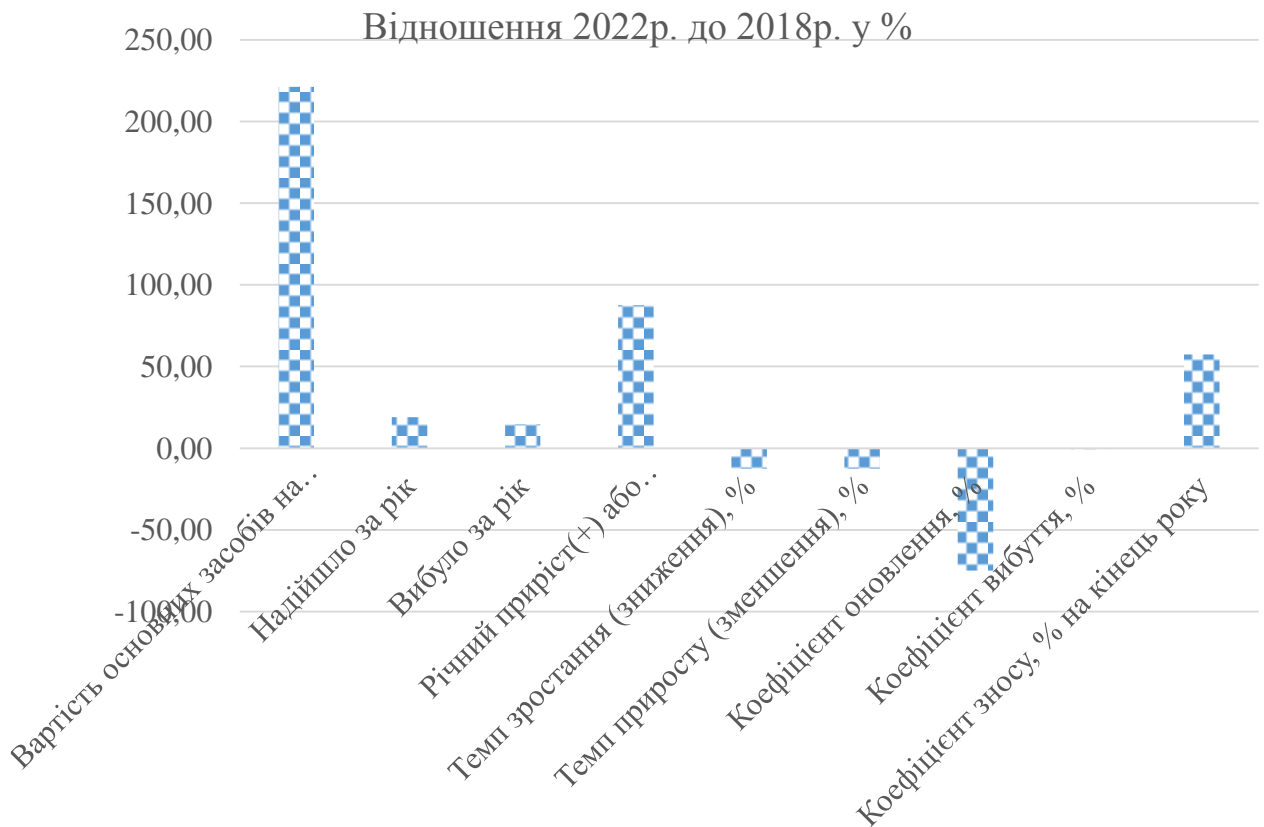

Рис. 2.2. Оцінка руху та функціонального стану основних засобів ТОВ «Торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ» за 2018-2022 р.р.

Результати проведеного аналізу говорять, що у 2022 році зростає вартість основних засобів, що вплинуло на їх річний приріст і відповідно на зростання коефіцієнту зносу. Також відмітимо негативну динаміку стосовно коефіцієнту оновлення, такі результати отримали через фінансову неможливість придбання нових об'єктів основних засобів. Загалом, враховуючі труднощі ведення діяльності, господарство тримається на плаву та продовжує свою діяльність.

З огляду на оцінку активів та капіталу господарства, пропонуємо провести дослідження результатів фінансової діяльності та з'ясувати рівень прибутковості господарства. Для зручного сприйняття інформації, пропонуємо результати дослідження представити графіком (рис. 2.3).

Результати фінансової діяльності підприємства 2022р. у % до 2018р.

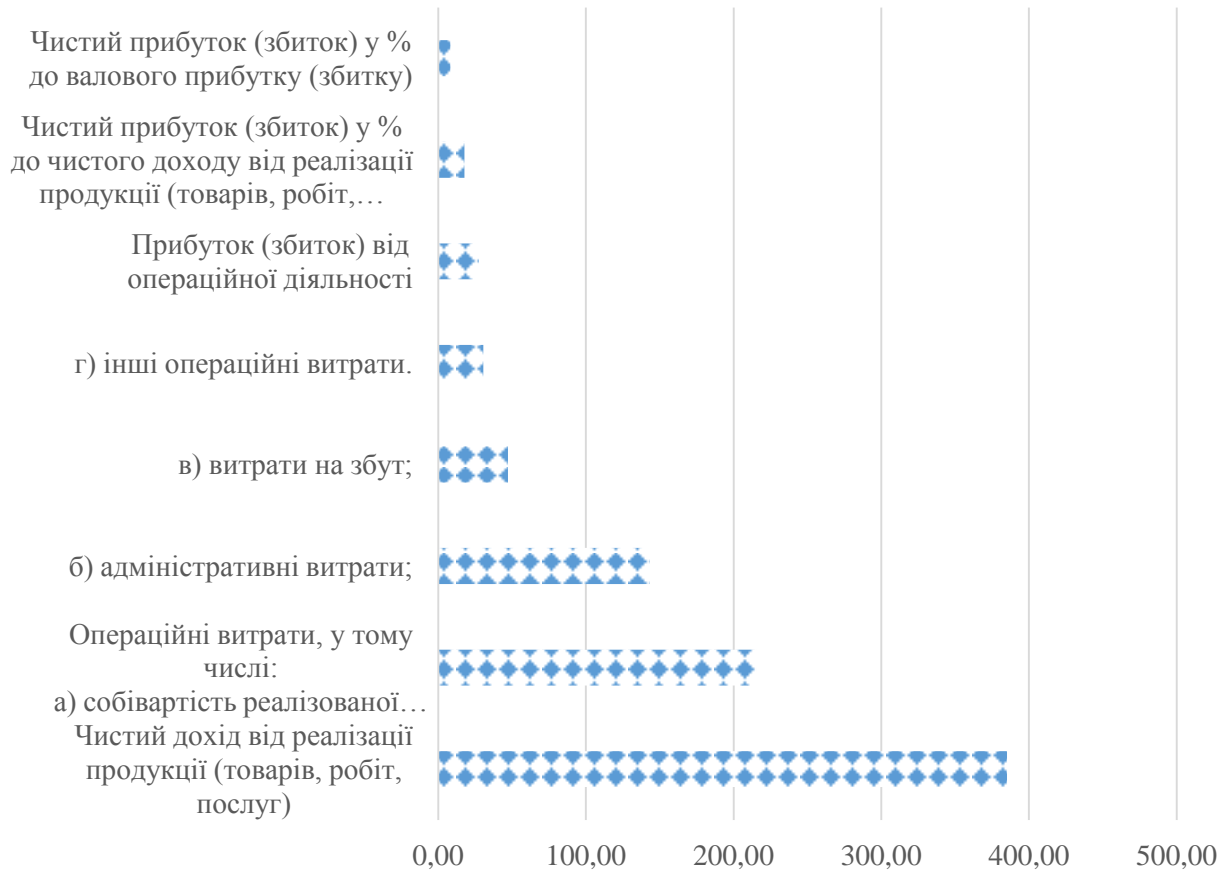

Рис. 2.3. Оцінка результатів фінансової діяльності досліджуваного підприємства

Оцінка результатів діяльності господарюючого суб'єкта, свідчать про задовільний рівень платоспроможності та прибутковості господарства. Так, у 2022 році маємо місце зростання рівня чистого доходу від реалізації. Даний факт закономірним чином вплинув на зростання рівня операційних витрат на 115% та адміністративних витрат на 43,25%. В той же час спостерігаємо скорочення витрат на збут на 52%, що свідчить про скорочення рекламних заходів та спрощення і здешевлення пакувального матеріалу.

Після оцінки фінансової діяльності господарства у 2022 році в порівнянні із 2018 роком, доцільно проаналізувати відношення основних фінансових показників господарства (рис. 2.4).

Відношення основних фінансових показників 2022 р. у % до 2018 р.

Рис. 2.4. Відношення основних фінансових показників підприємства у 2022 році в порівнянні із 2018 роком

Аналіз фінансових показників ТОВ «Торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ», свідчить про падіння коефіцієнту автономії, даний факт має місце через зростання рівня поточної кредиторської заборгованості (зазначено вище). Також у 2022 році стрімко зріс коефіцієнт фінансового ризику. Даний факт має місце через військовий стан в країні, через падіння інвестиційної привабливості регіону, різкий відтік кадрового потенціалу та зростання ціни майже на всі позиції посадкового матеріалу та засобів захисту за рослинами. В той же час, доцільно позитивно відмітити динаміку щодо падіння рівня залученого капіталу, що показує намагання господарства обходитись власними ресурсами та не запобігати до залучених.

Наступним кроком вважаємо за доцільне провести оцінку ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів ТОВ «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ» (рис. 2.5).

Зазначимо, що такі показники, як ліквідність, платоспроможність та оборотність активів виступають рушійним аспектом та індикатором успішності кожного господарства. Чим вищий рівень зазначених показників, тим успішніше та стабільніше підприємство.

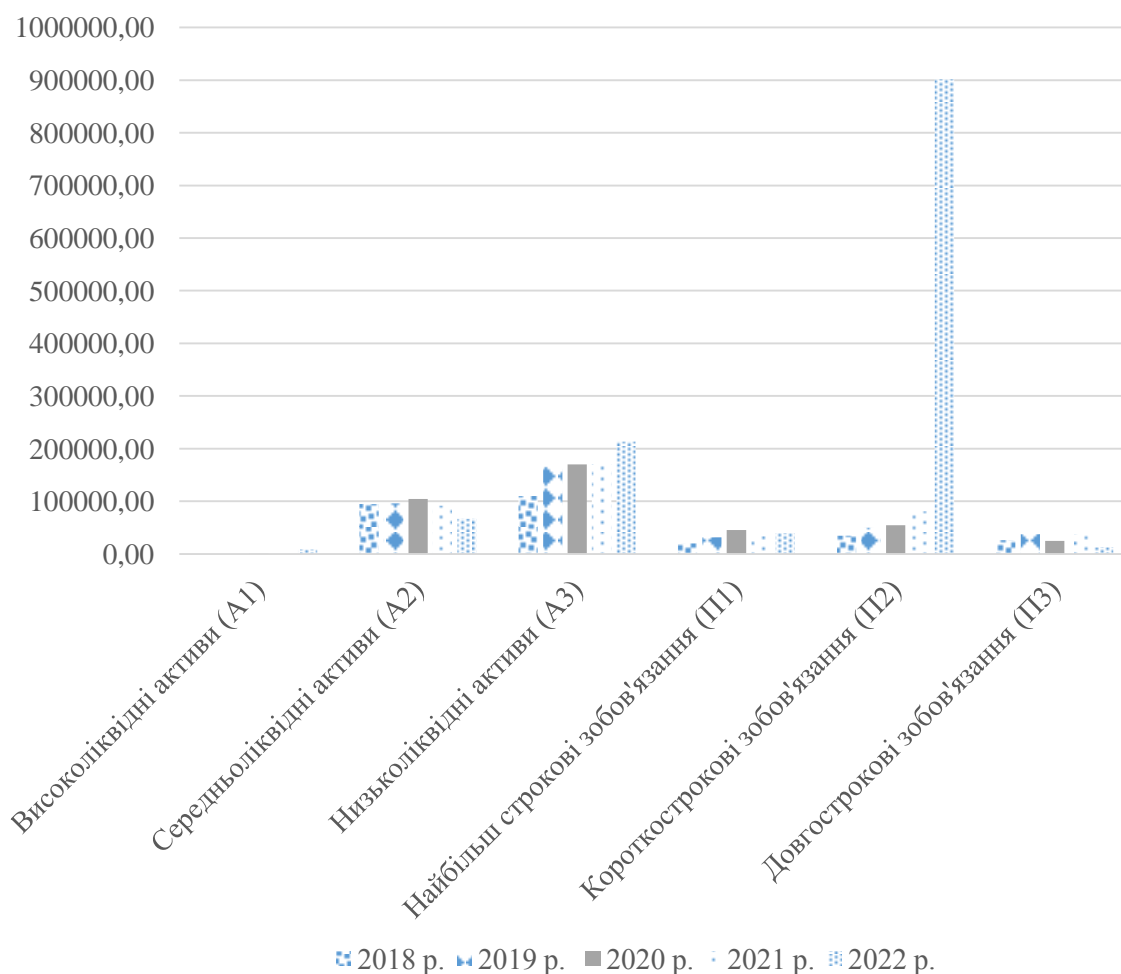

Рис. 2.5. Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів ТОВ «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ»

Результати представлені на рисунку 2.5. логічним чином витікають із результатів попередніх досліджень, оскільки маємо місце зростання рівня короткострокових зобов'язань у 2022 році. Така тенденція зберігається через скорочення рівня високоліквідних та середньоліквідних активів. Поряд з цим відмітимо позитивну динаміку до скорочення довгострокових зобов'язань.

За для підведення підсумків стосовно фінансово-економічної характеристики діяльності досліджуваного підприємства доцільно зробити комплексну рейтингову оцінку фінансового стану господарства. Даний аналіз дозволить у бальному вираженні висвітлити показники ліквідності, платоспроможності, показники фінансової незалежності та інші показники,

на основі яких доцільно визначити інтегрований показник фінансового стану (рис. 2.6).

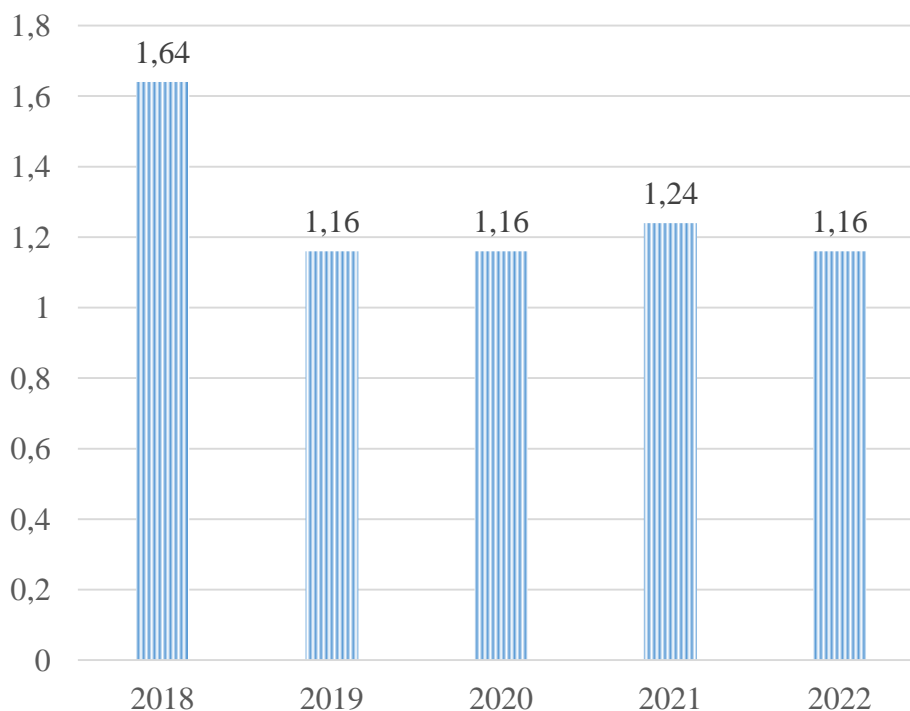

Рис. 2.6. Інтегрований показник фінансового стану господарства

Комплексний аналіз фінансово-економічної ситуації досліджуваного господарства свідчить, що фінансовий стан знаходиться на задовільному рівні. Має місце невелике зменшення рівня інтегрованого показника - 0,48 у 2022 році в порівнянні із 2018 роком. Проте констатуємо, що дане зменшення не являється критичним і при своєчасно вжитих антикризових заходах та фінансовій санації, дозволить уникнути подальших негативних наслідків діяльності господарства.

В цілому, слід відмітити, що навіть враховуючи складну ситуацію в країні, зокрема в Нікопольському районі, підприємство продовжує свою роботу, намагається триматись на плаву, працювати та отримувати прибуток. Наступним етапом виконання кваліфікаційної роботи є дослідження фактичного стану бухгалтерської служби у господарстві та дослідження особливостей облікової політики на підприємстві.

2.2. Дослідження роботи бухгалтерської служби підприємства, характеристика та оцінка основних засад облікової політики підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ» веде свою обліково-фінансову діяльність згідно чинного законодавства, а саме Закону України «Про фінансовий облік та фінансову звітність в Україні», Податкового Кодексу України, П(с)БО, а також інших нормативно-правових активів.

В господарстві розроблений та функціонує Наказ «Про облікову політику». Зазначимо, що це внутрішній нормативний документ, який регламентує сукупність принципів, методів, способів та прийомів ведення господарської діяльності. Наказ розроблений керівником господарства Наріковою Оленою Євгенівною, а також Головним бухгалтером товариства Загинайло Оленою Володимирівною.

Господарство зареєстроване як мале підприємство і складає лише перші дві форми фінансової звітності: форма № 1м «Баланс» і форма № 2м «Звіт про фінансові результати». Зазначимо, що господарство сільськогосподарського профілю, тобто більш ніж як 75% виробленої та реалізованої продукції являється сільськогосподарською. З огляду на це, господарство знаходиться на спрощеній системі оподаткування, а саме являється платником єдиного податку і знаходиться на 4 групі спрощеної системи оподаткування та сплачує фіксований сільськогосподарський податок.

Оцінивши структурні діяльність господарства, дійшли висновку, що вона має ієрархічний характер. Тобто генеральні рішення приймаються керівником підприємства, а саме директором Наріковою О.Є., які направляються до керівників структурних підрозділів: Головний бухгалтер, Головний інженер, Головний агроном, завідувач садом, начальник відділу кадрів.

Зазначимо, що у господарстві під кожного працівника розроблені посадові інструкції, в яких чітко та покроково представлені службові обов'язки кожного з працівників.

Оцінка засад облікової політики показала, що підприємство користується загальним планом рахунків бухгалтерського обліку. У господарстві автоматизована форма обліку, весь документообіг переналаштований на електронний ресурс. Платформою для ведення обліку у господарстві є BAS бухгалтерія, а платформою для складання і подання звітності є електронний продукт MeDoc.

Директор підприємства і Головний бухгалтер мають свої особисті електронні ключі, які використовують при безпосередньому підписанні документів, в тому числі, банківських.

Окрім Головного бухгалтера у господарстві працює ще бухгалтер, який веде облік заробітної плати, основних засобів та запасів. Також на підприємстві працює касир.

В цілому підкреслимо, що робота бухгалтерської служби господарства знаходиться на задовільному рівні і повністю відповідає вимогам чинного законодавства.

2.3. Актуальний стан обліку надходження та використання основних засобів на підприємстві

Основні засоби підприємства – це один із найважливіших активів, спираючись на які господарство в змозі виробляти та реалізовувати продукцію, а також надавати послуги.

На балансі товариства з обмеженою відповідальністю «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ», знаходиться ряд основних засобів, зокрема: трактори, комбайни, сіялка, культиватор, оприскувач, а також адміністративний транспорт.

При веденні синтетичного та аналітичного обліку основних засобів підприємство користується рядом наступних документів (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Сукупність документального забезпечення обліку основних засобів

<i>Вид документу</i>	<i>Призначення</i>
ОЗ-1 «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів»	Складається при первинному надходженні об'єктів основних засобів на підприємство. Даний документ являється головною передумовою зарахування основних засобів на баланс господарства
ОЗ-2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів основних засобів»	Складається у господарстві після проведення капітального ремонту та модернізації об'єктів основних засобів. Являється доказом при відображенні понесених валових витрат
ОЗ-3 «Списання основних засобів»	Складається у господарстві при реалізації основних засобів або при списання із балансу підприємства, в т.ч. складанні ліквідаційного балансу
ОЗ-4 «Акт на списання автотранспортних засобів»	
ОЗ-14, ОЗ-15, ОЗ-16 «Розрахунок амортизації основних засобів»	Складається у господарстві при нарахуванні та відображенні амортизації (знос) на об'єкти основного засобу

Облік основних засобів відображається за допомогою синтетичних рахунків першого класу: рахунок 10 «Основні засоби», рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи», а також рахунок 13 «Знос необоротних активів». Рахунок 10 і 11 являються активними рахунками: надходження основних засобів відображається по дебету, а списання, реалізація та ліквідація по кредиту рахунка.

Рахунок 13 – пасивний: нарахування (накопичення) амортизації по кредиту, списання зносу по дебету.

Малоцінні та швидкозношувані предмети (МШП), термін експлуатації яких перевищує один рік, відображаються у складі необоротних активів на субрахунку № 112 "Малоцінні необоротні матеріальні активи", по яких нараховується знос. У Балансі сальдо рахунків № 10 "Основні засоби" і № 11 "Інші необоротні матеріальні активи" відображається загальною сумою за статтею "Основні засоби".

Синтетичний облік об'єктів основних засобів та нарахування зносу на них у господарстві ведеться в оборотно-сальдових відомостях по рахунках

10, 11,13. Приклад основних господарських операцій, пов'язаних з обліком основних засобів представлений у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Основні кореспонденції стосовно ведення обліку основних засобів на підприємстві

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Придбані (отримані за договором) об'єкти основних засобів	15	631
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	15
3	Проведена оплата постачальнику за об'єкт о.з.	631	311
4	Відображено витрати на транспортування основних засобів	15	631
5	Відображено податковий кредит з ПДВ від транспортування основних засобів	641	631
6	Відображено витрати на монтаж (демонтаж старих), налаштування, налагодження об'єктів основних засобів, в тому числі на оплату праці робітникам	15	66,65
7	Проведено розрахунок з підрядниками за транспортування та налаштування основних засобів	631	311
8	Зараховано основні засоби на баланс підприємства	10	15

Зазначимо, що таблиця 2.2 відображає основний масив кореспонденцій рахунків стосовно обліку основних засобів, який найчастіше відбувається у господарстві при закупівлі, безоплатному одержанні чи одержанні в обмін об'єктів основних засобів.

Зазначимо, що синтетичний облік основних засобів у господарстві здійснюється за допомогою загального плану рахунків. При цьому у господарстві активно використовують субрахунки першого та другого порядку.

Аналітичний облік основних засобів підприємства ведеться по кожному окремому об'єкту необоротних активів. При цьому активну участь відіграє інвентарний облік. Так, на кожний об'єкт основного засобу присвоюється свій інвентарний номер, заводиться окрема інвентарна картка, які потім групуються в реєстрі інвентарних карток. Первинний документ ОЗ-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів».

Для здійснення контролю за правильністю ведення обліку основних засобів у господарстві використовують форму № ОЗ-7 «Опис інвентарних карток», який складають в розрізі класифікаційних груп.

Аналітичний облік основних засобів відображає технічну та економічну характеристики об'єкта, його місцезнаходження, первісну оцінку і переоцінку (індексацію), а також норму, амортизаційних відрахувань (норму зносу). В аналітичному обліку відображають усі зміни, що сталися за час експлуатації основних засобів.

2.4. Напрями удосконалення методичного інструментарію обліку основних засобів на підприємстві

Сучасні тенденції ринку вимагають від представників бізнесу прийняття своєчасних антикризових ситуації. Адже зазначимо, що вагомим негативним аспектом, який значним чином впливає на розвиток та ведення фінансово-господарської діяльності військові дії в країні. Відзначимо, від початку повномасштабного вторгнення вітчизняні сільськогосподарські виробники опинились в скрутному стані, через нестабільність поставок сировини та коливання у каналах збуту.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ» не став виключенням, особливо враховуючи той факт, що фізичне розташування господарства знаходиться поряд із місцем активних бойових дій. З огляду на вважаємо за доцільне розробити для підприємства ряд антикризових заходів по стабілізації виробничої діяльності. Вважаємо що провадження інноваційних підходів до ведення господарської діяльності є реальним шансом за для стабілізації господарства в цілому.

Так, інноваційний облік основних засобів не є виключенням, адже, як зазначалось вище в роботі, основні засоби є одним із головних засобів ведення господарської діяльності.

Облік основних засобів, в контексті інноваційного підходу до них, на сьогодні виступає головною передумовою поліпшення ведення діяльності та оптимізації облікового процесу загалом. Для впровадження цифровізованого процесу ведення діяльності, доцільно виконати ряд заходів. Покрокова інструкція комплексу заходів щодо цифровізації обліку основних засобів, представлена на рисунку 2.7.

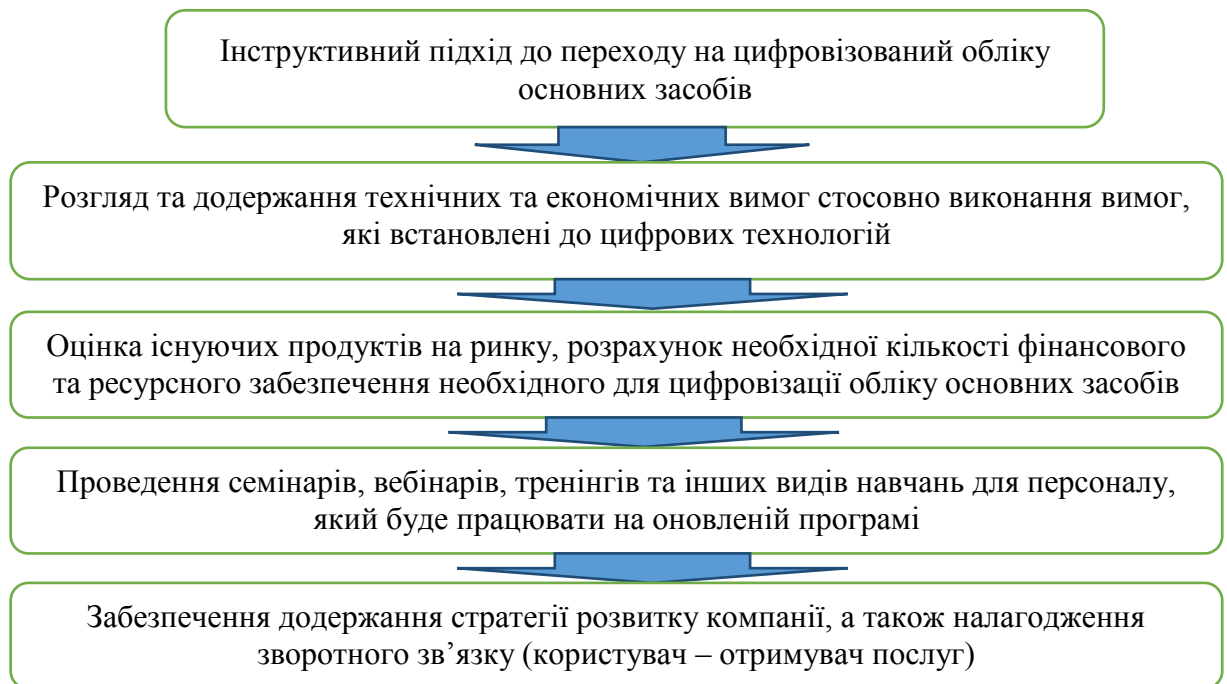

Рис. 2.7. Розроблений інструктивний підхід до переходу на цифровізований облік основних засобів на підприємстві

Вважаємо, що представлений вище покроковий алгоритм, щодо переходу на оновлений підхід ведення цифровізованого обліку для ТОВ «Торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ», дозволить господарству поетапно перейти на оновлену систему.

Для більш детального сприйняття рекомендацій, щодо ведення обліку основних засобів через діджитал комунікації пропонуємо розроблений для підприємства алгоритм оновленого автоматизаційного процесу щодо ведення обліку основних засобів (рис. 2.8).

Рис. 2.8. Розроблений алгоритм переходу на діджитал платформу ведення обліку основних засобів на підприємстві

Вважаємо, що запропонований алгоритм оновленого способу ведення обліку основних засобів дозволить оптимізувати ведення господарської діяльності в цілому, зокрема і по основним засобам. Сучасний ринок сьогодні пропонує безліч варіантів електронних платформ щодо документообігу, обліку, аналізу, контролю та аудиту. Проаналізувавши пропозицію на ринку саме для сільськогосподарських підприємств, дійшли висновку, що такий програмний продукт, як «AgriAnalytika» досить зручний саме для невеликих фермерських господарств. Дана програма включає ряд необхідних для ведення облікової діяльності модулів, в тому числі і функції складання і подання звітності. Дослідивши ведення обліку в ТОВ «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ», було з'ясовано, що облік там ведеться на застарілій неліцензійній платформі, дані з якої потім імпортуються до електронної платформи «MeDoc». Зазначити, що програма «MeDoc» на

сьогодні являється найбільш розповсюдженою в Україні, але недоліком виступає неможливість одночасного складання та подання фінансової звітності, тому необхідно додатково мати в своєму арсеналі інший електронний продукт, який би синхронізувався із «MeDoc». Ситуація на досліджуваному підприємстві не є виключенням. Тому після ретельної оцінки пропозицій на ринку, пропонуємо на підприємстві перехід від дворівневого рівня ведення фінансово-економічної діяльності до моно рівня, а саме використовувати одну програму для ведення обліку, складання і подання фінансової, податкової та статистичної звітності.

Рис. 2.8. Розроблений ступеневий перехід підприємства на оновлену електронну платформу «AgriAnalytika»

Вважаємо, що розроблений та представлений вище алгоритм переходу на новітню систему ведення обліку та складання і подання різних видів звітності, дозволить господарству іти в ногу із часом, бути гідним контрагентом, складена документація якого (первинні документи, облікові реєстри, звітність) легко синхронізується з діяльністю інших контрагентів (покупці, постачальники, банківські установи, державні органи). «AgriAnalytika» - це сучасний електронний продукт, який завдяки своїй модульній побудові дуже легкий і зручний у користування. Також підкреслимо, що даний продукт повністю закриватиме потреби досліджуваного підприємства в контексті обліку основних засобів, адже має для цього окремий розділ, в тому числі процес нарахування та списання амортизації на об'єкти основних засобів. Також слід позитивним моментом є помірна вартість для вітчизняних підприємств 1499грн/; 6000грн/рік в т.ч. ПДВ. Одночасно стверджуємо також вагомим плюсом безкоштовний супровід персонального бухгалтера-консультанта 24/7.

Висновки до другого розділу:

В процесі виконання кваліфікаційної роботи були використанні аналітично-звітні дані товариства з обмеженою відповідальністю «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ». Підприємство спеціалізується на виробництві та реалізації зернових та олійних культур, а також плодово-ягідної продукції.

1. Зазначимо, що господарство має дуже сприятливе територіальне розміщення. Зважаючи на складнощі сьогодення, з якими стикнулася уся країна і Нікопольський район не виключення, адже вже другий рік поспіль страждає від постійних ворожих обстрілів, господарство продовжує працювати. Територіально підприємство знаходиться в 30 км. від районного центру (м. Нікополь) і 80 км. від обласного центру (м. Дніпро). Таке

розташування дозволяє господарству працювати не змінюючи свою фактичну адресу та продовжуючи вести реалізацію із вже налагодженими каналами збуту.

2. Оцінка результатів діяльності господарюючого суб'єкта, свідчать про задовільний рівень платоспроможності та прибутковості господарства. Так, у 2022 році маємо місце зростання рівня чистого доходу від реалізації. Даний факт закономірним чином вплинув на зростання рівня операційних витрат на 115% та адміністративних витрат на 43,25%. В той же час спостерігаємо скорочення витрат на збут на 52%, що свідчить про скорочення рекламних заходів та спрощення і здешевлення пакувального матеріалу.

3. Товариство з обмеженою відповідальністю «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ» веде свою обліково-фінансову діяльність згідно чинного законодавства, а саме Закону України «Про фінансовий облік та фінансову звітність в Україні», Податкового Кодексу України, П(с)БО, а також інших нормативно-правових активів.

4. В господарстві розроблений та функціонує Наказ «Про облікову політику». Зазначимо, що це внутрішній нормативний документ, який регламентує сукупність принципів, методів, способів та прийомів ведення господарської діяльності. Наказ розроблений керівником господарства Наріковою Оленою Євгенівною, а також Головним бухгалтером товариства Загинайло Оленою Володимирівною.

5. На балансі товариства з обмеженою відповідальністю «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ», знаходиться ряд основних засобів, зокрема: трактори, комбайни, сіялка, культиватор, оприскувач, а також адміністративний транспорт.

6. Облік основних засобів відображається за допомогою синтетичних рахунків першого класу: рахунок 10 «Основні засоби», рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи», а також рахунок 13 «Знос необоротних активів». Рахунок 10 і 11 являються активними рахунками: надходження

основних засобів відображається по дебету, а списання, реалізація та ліквідація по кредиту рахунка.

7. Для більш детального сприйняття рекомендацій, щодо ведення обліку основних засобів через діджитал комунікації пропонуємо розроблений для підприємства алгоритм оновленого автоматизаційного процесу щодо ведення обліку основних засобів

8. Дослідивши ведення обліку в ТОВ «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ», було з'ясовано, що облік там ведеться на застарілій неліцензійній платформі, дані з якої потім імпортуються до електронної платформи «MeDoc». Зазначити, що програма «MeDoc» на сьогодні являється найбільш розповсюдженою в Україні, але недоліком виступає неможливість одночасного складання та подання фінансової звітності, тому необхідно додатково мати в своєму арсеналі інший електронний продукт, який би синхронізувався із «MeDoc». Ситуація на досліджуваному підприємстві не є виключенням. Тому після ретельної оцінки пропозицій на ринку, пропонуємо на підприємстві перехід від дворівневого рівня ведення фінансово-економічної діяльності до моно рівня, а саме використовувати одну програму для ведення обліку, складання і подання фінансової, податкової та статистичної звітності.

9. «AgriAnalytika» - це сучасний електронний продукт, який завдяки своїй модульній побудові дуже легкий і зручний у користування. Також підкреслимо, що даний продукт повністю закритиме потреби досліджуваного підприємства в контексті обліку основних засобів, адже має для цього окремий розділ, в тому числі процес нарахування та списання амортизації на об'єкти основних засобів. Також слід позитивним моментом є помірна вартість для вітчизняних підприємств 1499грн/; 6000грн/рік в т.ч. ПДВ. Одночасно стверджуємо також вагомим плюсом безкоштовний супровід персонального бухгалтера-консультанта 24/7.

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЇ

3.1. Сучасний стан аналітичного забезпечення процесу руху основних засобів на підприємстві

Провівши детальний аналіз фінансово-господарської діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ», констатуємо, що господарство спеціалізується на вирощуванні та реалізації плодово-ягідної продукції. Має у своєму арсеналі достатній автопарк техніки (сільськогосподарського призначення та адміністративного), що дозволяє повністю закривати свої виробничі та реалізаційні питання без використання орендованих засобів. З огляду на вище сказане, вважаємо, що проведення аналізу діяльності, а саме обліку основних засобів є доцільним кроком.

Зазначимо, що у господарстві працює Головний економіст, які за сумісництвом виконує функції аналітика. Так, поспілкувавшись з ним, було прийнято рішення стосовно проведення додаткового аналізу стосовно наявності та руху основних засобів. Вважаємо за доцільне і для зручності сприйняття представити аналітичний розрахунок основних засобів в динаміці станом за 5 років (рис. 3.1).

Дані рисунку 3.1. свідчать про падіння рівня таких базових показників, як темп приросту, темп зростання коефіцієнт оновлення основних засобів у 2022 році в порівнянні із 2018 роком. Поряд з цим, зазначимо, що дещо збільшився коефіцієнт зносу необоротних активів. Дана тенденція свідчить про неможливість господарства оновлювати свій автопарк сільськогосподарської та іншої адміністративної техніки. Така ситуація склалась, в першу чергу, через стрімке падіння рівня розвитку вітчизняної економіки.

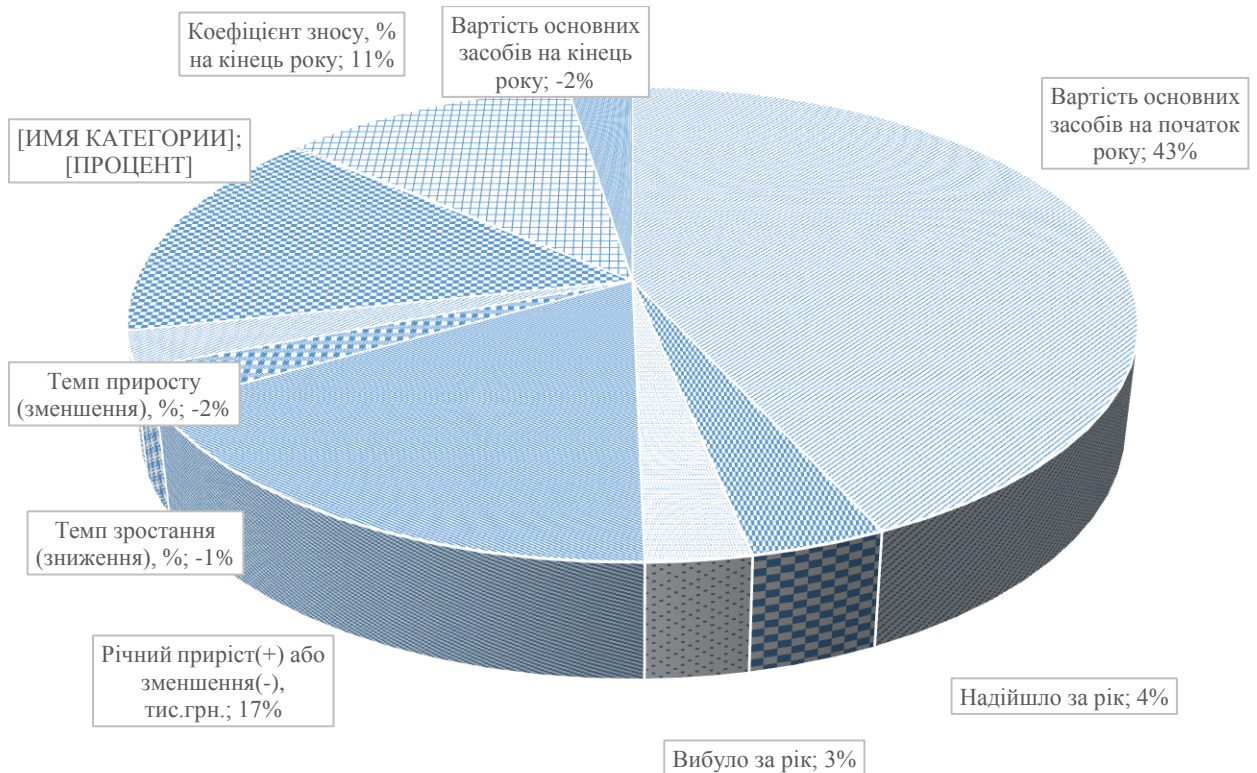

Рис. 3.1. Аналітичне забезпечення наявності та руху основних засобів на підприємстві

Вагомим негативним аспектом зниження рівня фондозабезпеченості та фондоозброєності підприємства основними засобами є широкомасштабна війна, через яку рівень прибутковості більшості підприємства різко скоротився, що не дає можливості своєчасно та якісно замінювати господарству свої виробничі потужності. При проведенні даного розрахунку, були використані ряд інформаційних джерел, взятих з підприємства. За для зручності сприйняття, пропонуємо у графічному вираженні представити покроковий алгоритм дослідження інформаційних джерел ТОВ «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ» (рис. 3.2).

Представлені у рисунку 3.2. дані висвітлюють алгоритм дій при проведенні аналізу наявності та руху основних засобів у досліджуваному господарстві. Так, підкреслимо, що при здійсненні аналізу, нами були використані джерела інформації від первинних документів до фінансової звітності.

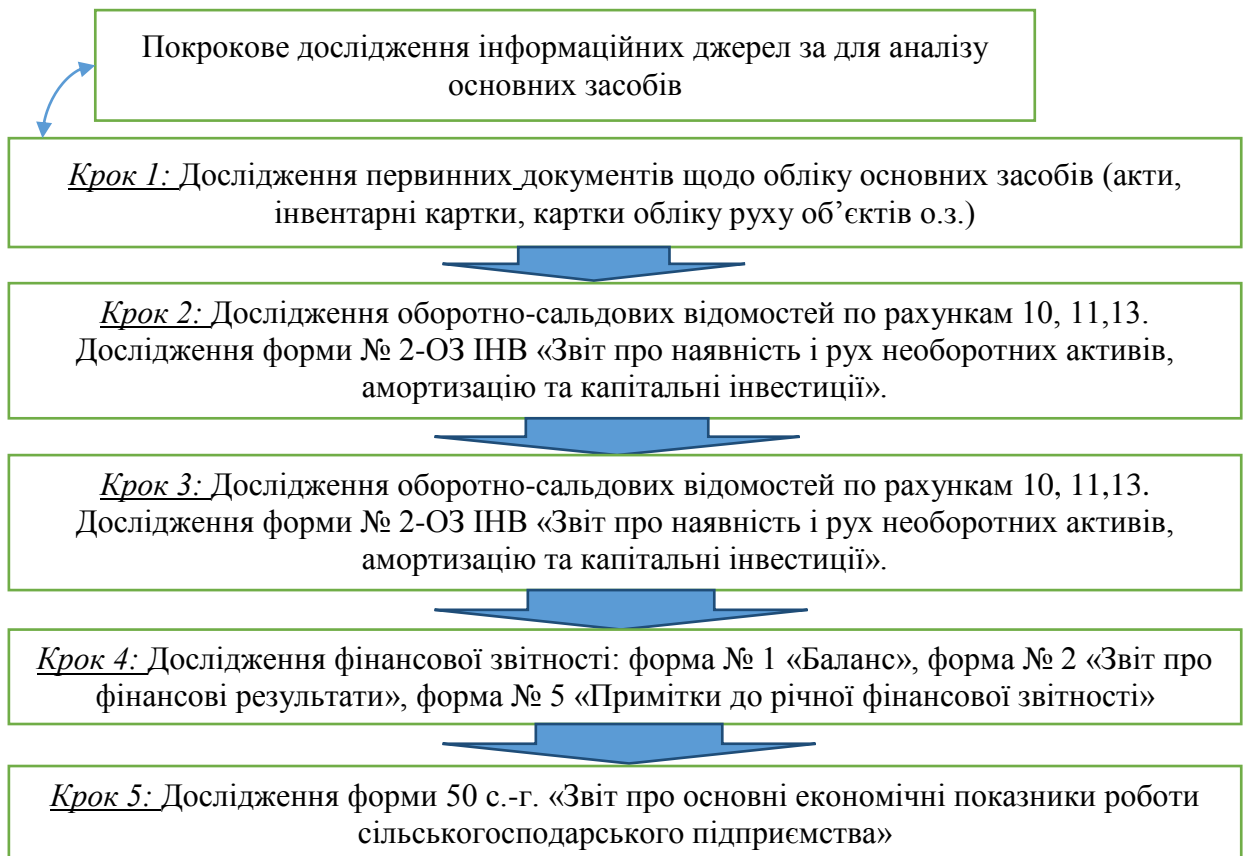

Рис. 3.2. Покроковий алгоритм здійснення аналізу наявності та руху основних засобів підприємства

Після проведення аналітичних процедур у господарстві, було поділено основні засоби на наступні категорії:

- земельні ділянки;
- багаторічні насадження;
- будівлі та споруди
- сільськогосподарська та адміністративна техніка;
- інші основні засоби.

В процесі дослідження діяльності господарства, було з'ясовано, що дуже мало уваги приділяється аналізу саме багаторічних насаджень, хоча вони складають 50% питомої ваги від загального обсягу продукції підприємства. Тому вважаємо за доцільне удосконалити аналітичний аспект процесу вирощування, збору та реалізації плодово-ягідної продукції у господарстві. Дані розробки будуть представлені у наступному розділі.

3.2. Розробка напрямів удосконалення аналітичного аспекту наявності та руху основних засобів на підприємстві

Ряд тенденцій та економічні ситуація, яка останнім часом має місце в нашій державі, негативним чином впливає на розвиток сільськогосподарських підприємств загалом. ТОВ «Придніпровський» не є виключенням, адже для оновлення матеріальної бази в контексті основних засобів необхідні понести ряд затрат. Для оптимізації та прогнозу ряду затрат на оновлення виробничих потужностей підприємства пропонуємо провести аналіз відтворення основних засобів у господарстві. За для цього необхідно проаналізувати показники руху основних засобів в господарстві.

Зазначимо, що основними маркерами та індикаторами рівня руху основних засобів є коефіцієнт росту, коефіцієнт оновлення та коефіцієнт вибуття.

- Коефіцієнт росту основних засобів станом на 2022 рік складає (Кр) – 1,04 – свідчить про просте відтворення об'єктів основних засобів;

- Коефіцієнт вибуття станом на 2022 рік. складає (Кв) – 0,05 – що свідчить майже про сталий стан основних засобів, які не вибувають з господарства;

- Коефіцієнт оновлення станом на 2022 рік. складає (Кон) – 7,89.

Зважаючи на дані показники пропонуємо провести для підприємства ретроспективний аналіз для виявлення факторів впливу різного роду факторів на фондівіддачу основних засобів підприємства. Для цього пропонуємо розрахувати для підприємства двофакторну аналітичну модель через введення до неї показника середня вартість активної частини основних засобів:

Оза.ч. – вартість активної частки основних засобів;

Ов.п. – обсяг виробленої продукції.

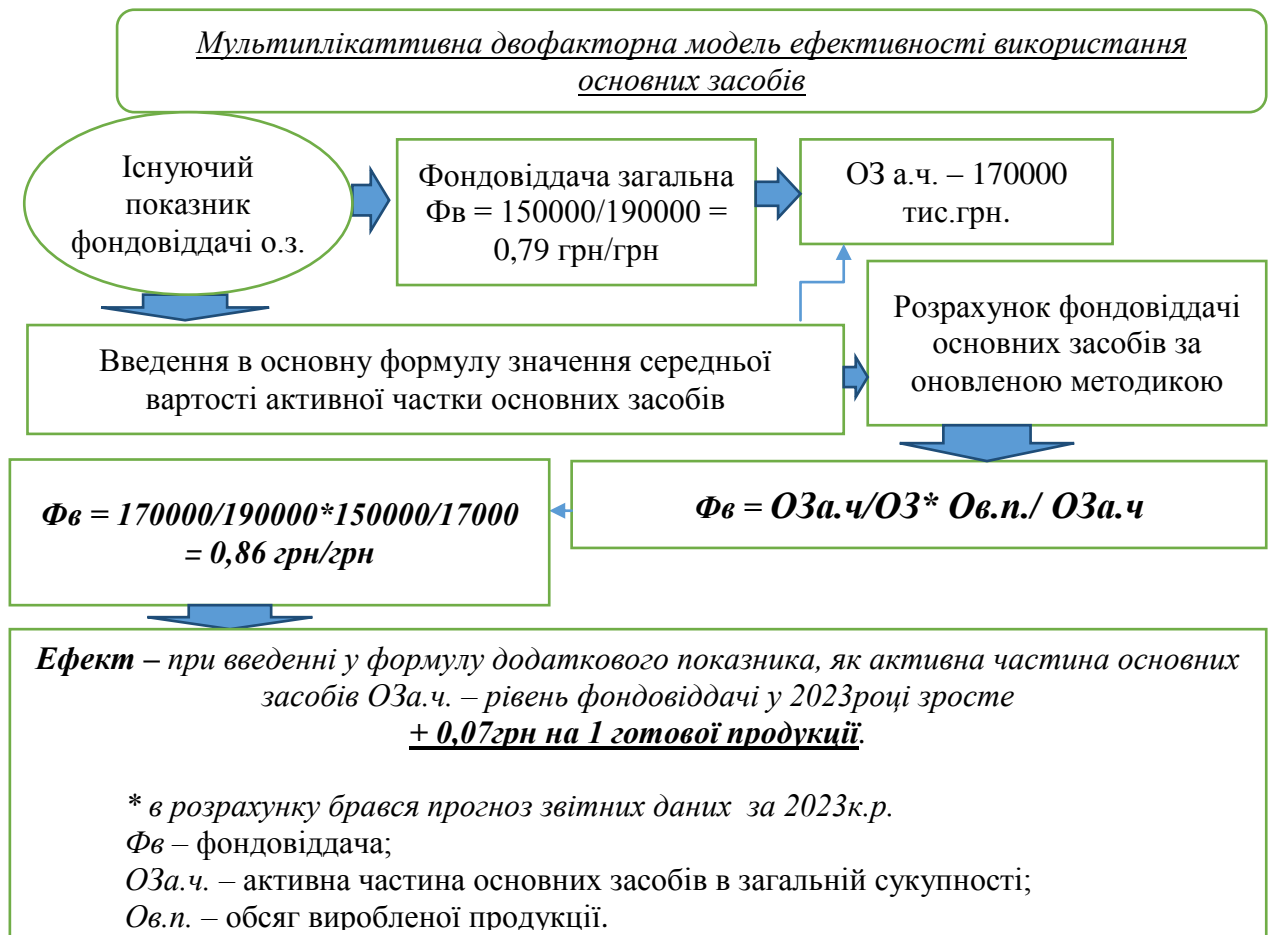

Рис. 3.3. Розрахована мультиплікативна двофакторна модель ефективності використання основних засобів на підприємстві

Вважаємо, що провадження мултиплакативної двофакторної моделі в управлінсько-аналітичний сектор діяльності підприємства дозволить підвищити ефективність використання основних засобів за рахунок виокремлення та приділення більше уваги основним засобам, які безпосередньо приймають участь у виробничому процесі підприємства. Розрахунок показав, що при введенні у формулу розрахунку показника фондовіддачі додаткової складової, а саме кількості активної частини основних засобів, дозволить підвищити рівень фондовіддачі на 10% в середньому. Тому рекомендуємо для підприємства в подальшому при розрахунку рівня фондовіддачі основних засобів враховувати рекомендовану формулу для більш точного відображення рівня даного показника.

Висновки до третього розділу

Провівши детальний аналіз фінансово-господарської діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ», констатуємо, що господарство спеціалізується на вирощуванні та реалізації плодово-ягідної продукції. Має у своєму арсеналі достатній автопарк техніки (сільськогосподарського призначення та адміністративного), що дозволяє повністю закривати свої виробничі та реалізаційні питання без використання орендованих засобів. З огляду на вище сказане, вважаємо, що проведення аналізу діяльності, а саме обліку основних засобів є доцільним кроком.

1. В процесі дослідження діяльності господарства, було з'ясовано, що дуже мало уваги приділяється аналізу саме багаторічних насаджень, хоча вони складають 50% питомої ваги від загального обсягу продукції підприємства. Тому вважаємо за доцільне удосконалити аналітичний аспект процесу вирощування, збору та реалізації плодово-ягідної продукції у господарстві. Дані розробки будуть представлені у наступному розділі.

2. Зазначимо, що основними маркерами та індикаторами рівня руху основних засобів є коефіцієнт росту, коефіцієнт оновлення та коефіцієнт вибуття. - Коефіцієнт росту основних засобів станом на 2022 рік складає (K_p) – 1,04 – свідчить про просте відтворення об'єктів основних засобів; - Коефіцієнт вибуття станом на 2022 рік. складає (K_v) – 0,05 – що свідчить майже про сталий стан основних засобів, які не вибувають з господарства; - Коефіцієнт оновлення станом на 2022 рік. складає ($K_{он}$) – 7,89.

3. Було рекомендовано до впровадження у розрахунок фондівіддачі мультиплакативної двофакторної моделі в управлінсько-аналітичний сектор діяльності підприємства, що дозволить підвищити ефективність використання основних засобів через підвищення рівня фондівіддачі на 10% в середньому.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Відповідно до положення стандарту бухгалтерського обліку № 7 Основні засоби: «Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує задля використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або виконання.

1. Зважаючи на думки багатьох вітчизняних науковців, в тому числі і перелічених вище, пропонуємо власне тлумачення поняття «Основні засоби» - це вид основних активів підприємства, які належать до необоротних. Основні засоби забезпечують процес виробництва продукції та надання послуг, а також слугують джерелом отримання прибутку підприємства.

2. Одним із головних складових ресурсного потенціалу підприємства є його необоротні активи. Зазначимо, що облік необоротних активів є суттєвою складовою обліково-аналітичного забезпечення та господарської діяльності окремо взятого підприємства. Вітчизняний облік основних засобів чітко регламентований нормативно-правовою базою. Зокрема, Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби», Податковий кодекс України та іншими. Чинна нормативно-правова база чітко регулює та регламентує облік основних засобів, який розкриває, що використовуючи ці активи, підприємства планують в майбутньому отримати економічні вигоди.

3. процес визнання та ведення обліку основних засобів включає безліч особливостей. Зокрема, процес формування первісної вартості основних засобів досить відповідальний момент ведення обліку основних засобів, який потребує ретельного відображення та контролю. Особливості формування та відображення в обліку первісної вартості основних засобів представлені в розділі 1.2. кваліфікаційної роботи.

4. Теоретичні аспекти обліку основних засобів мають доволі розгалужений характер. Він включає процес визначення об'єктів основних засобів, в тому числі визначення їх первісної вартості (в залежності від

способу їх надходження на підприємство), ведення обліку в розрізі складання первинних документів та реєстрів обліку, а також відображення на балансі, нарахування амортизації та списання (ліквідації) об'єктів основних засобів та інших необоротних активів.

5. Успішне ведення фінансово-господарської діяльності будь-якого підприємства включає процес надходження, використання та списання об'єктів основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Для того, щоб використання основних засобів було ефективним необхідно своєчасно та якісно здійснювати аналітично-діагностичні процедури. З огляду на це, пропонуємо власне тлумачення поняттю аналіз основних засобів. *Аналіз основних засобів та інших необоротних матеріальних активів* – це сукупний злагоджений механізм дослідження процедури надходження основних засобів на підприємство, етапи поставлення їх на баланс, ефективності використання, нарахування зносу, проведення ремонту, в тому числі капітального, а також раціональності ліквідації шляхом списання чи реалізації.

6. Спираючись на опрацьовані літературні джерела стосовно теоретичних аспектів здійснення аналізу основних засобів, можемо зробити висновок, що дана тематика є дуже актуальною, особливо враховуючи складнощі сьогодення. Зазначимо, що аналітичні процеси допомагають оптимізувати процес використання об'єктів основних засобів, тому багато авторів у своїх працях приділяють значну увагу саме аналізу необоротних активів. Проте вважаємо, що дана тематика є актуальною для кожного конкретного господарства, тому вважаємо за доцільне приділити увагу аналітичним процедурам щодо основних засобів у наступних розділах.

7. В процесі виконання кваліфікаційної роботи були використанні аналітично-звітні дані товариства з обмеженою відповідальністю «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ». Підприємство спеціалізується на виробництві та реалізації зернових та олійних культур, а також плодово-ягідної продукції.

8. Зазначимо, що господарство має дуже сприятливе територіальне розміщення. Зважаючи на складнощі сьогодення, з якими стикнулася уся країна і Нікопольський район не виключення, адже вже другий рік поспіль страждає від постійних ворожих обстрілів, господарство продовжує працювати. Територіально підприємство знаходиться в 30 км. від районного центру (м. Нікополь) і 80 км. від обласного центру (м. Дніпро). Таке розташування дозволяє господарству працювати не змінюючи свою фактичну адресу та продовжуючи вести реалізацію із вже налагодженими каналами збуту.

9. Оцінка результатів діяльності господарюючого суб'єкта, свідчать про задовільний рівень платоспроможності та прибутковості господарства. Так, у 2022 році маємо місце зростання рівня чистого доходу від реалізації. Даний факт закономірним чином вплинув на зростання рівня операційних витрат на 115% та адміністративних витрат на 43,25%. В той же час спостерігаємо скорочення витрат на збут на 52%, що свідчить про скорочення рекламних заходів та спрощення і здешевлення пакувального матеріалу.

10. Облік основних засобів відображається за допомогою синтетичних рахунків першого класу: рахунок 10 «Основні засоби», рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи», а також рахунок 13 «Знос необоротних активів». Рахунок 10 і 11 являються активними рахунками: надходження основних засобів відображається по дебету, а списання, реалізація та ліквідація по кредиту рахунка.

11. Дослідивши ведення обліку в ТОВ «Нікопольський торговий дім «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ», було з'ясовано, що облік там ведеться на застарілій неліцензійній платформі, дані з якої потім імпортуються до електронної платформи «MeDoc». Зазначити, що програма «MeDoc» на сьогодні являється найбільш розповсюдженою в Україні, але недоліком виступає неможливість одночасного складання та подання фінансової звітності, тому необхідно додатково мати в своєму арсеналі інший електронний продукт,

який би синхронізувався із «MeDoc». Ситуація на досліджуваному підприємстві не є виключенням. Тому після ретельної оцінки пропозицій на ринку, пропонуємо на підприємстві перехід від дворівневого рівня ведення фінансово-економічної діяльності до моно рівня, а саме використовувати одну програму для ведення обліку, складання і подання фінансової, податкової та статистичної звітності.

12. «AgriAnalytika» - це сучасний електронний продукт, який завдяки своїй модульній побудові дуже легкий і зручний у користування. Також підкреслимо, що даний продукт повністю закритиме потреби досліджуваного підприємства в контексті обліку основних засобів, адже має для цього окремий розділ, в тому числі процес нарахування та списання амортизації на об'єкти основних засобів. Також слід позитивним моментом є помірна вартість для вітчизняних підприємств 1499грн/; 6000грн/рік в т.ч. ПДВ. Одночасно стверджуємо також вагомим плюсом безкоштовний супровід персонального бухгалтера-консультанта 24/7.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Aleskerova Y., Mulyk T., Fedoryshyna L. Improving credit protection analysis methods reports of main agricultural enterprises. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4 № 2. P. 1–7. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-2-1-7>.
2. Агрес О.Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)»; Львівський нац. аграр. ун-т. Львів, 2013. 20 с.
3. Бабяк Н.Д. Амортизаційні відрахування як фінансове джерело відтворення основних засобів підприємств. *Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка»*. 2005. № 10 (82). С. 177–185
4. Бондаренко О.В. Сучасні напрямки відтворення основних засобів/ О.В.Бондаренко // *Економіка: проблеми теорії та практики*. – 2013, вип. 15. – С. 120-127.
5. Бухгалтерський облік: Основи теорії та практики: Підручник. – /Загородній А.Г., Партин Г.О. – К., 2018. – 422 с. ДруриКолин. Управленческий и производственный учет [Текст]: учебный комплекс для студентов вузов / КолинДрури; пер. с англ. [В.Н. Егорова.] - 6-е изд. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2017. - 1423 с.
6. Верхоглядова Н.І., Шило В.П., Ільїна С.Б. та ін. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч.-практ. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 536 с
7. Візіренко С.В., Агаркова О.В. Організація обліку процесу реалізації готової продукції // *Економічна наука. Інвестиції, практика та досвід*. Випуск 24, 2018р. С.36-42.
8. Гавриловський О. С., Стащенко Ю. В. Поняття «необоротні активи» в обліковій практиці. Глобальні та національні проблеми економіки.

2017. № 19. С. 498–502. URL: <http://global-national.in.ua/archive/19-2017/96.pdf> 5.

9. Гарасим П.М., Хомин П.Я. Бухгалтерський облік за журнальною формою рахівництва : Навчальний посібник. – Тернопіль: Астон, 2015.– 296 с.

10. Гончаренко Н.Г. Роль комплексного системного аналізу в управлінні підприємством. Економіка і суспільство. Мукачівський державний університет. Випуск 12. 2017. С. 683-686.

11. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18–22. С. 144.

12. Готра В. В., Ріпич В. В., Дячок А. В. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його покращення. Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 219–223. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/38.pdf

13. Гречко С.М. Особливості визнання основних засобів в цілях бухгалтерського обліку та оподаткування. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2011. № 3 (21). Ч. 2. С. 23–31. 3.

14. Єлісеєва О. К., Яресько А. М. Методи оцінки основних засобів в умовах законодавчих змін: вітчизняний та зарубіжний досвід. Економічний форум. 2017. № 1. С. 223–230. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2017_1_356.

15. Іващенко В.І., Болюх М.А. Економічний аналіз господарської діяльності: навч. посіб. для студ. екон. спец. К. : ЗАТ "Нічлава", 1999. 204 с.

16. Ізмайлова О.О. Оцінка вартості та облік основних засобів при здійсненні робіт з поліпшення ремонтів об'єктів. Вісник Криворізького національного університету. 2011. № 29. URL: <http://knu.edu.ua/Files/V29verst/82.pdf> 7.

17. Кандиба К. О. Аналіз ефективності використання основних засобів. Вісник Київського національного економічного інституту. Випуск 8. 2014 рік.

18. Кислиця І.О. Обліково-управлінський аспект руху основних засобів підприємства. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств», Дніпро 11-12 травня 2023 року.

19. Коваленко О.В., Громова І.В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2014. Вип. 7. С. 20–27.

20. Колісник О.П., Поліщук М.С. Теоретичні аспекти обліку основних засобів. Економіка і суспільство. Випуск 19. 2018 рік.

21. Кулько І.В. Оцінювання та аналіз основних виробничих фондів підприємств. Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво. 2013. № 3. С. 166–169. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2013_3_33 http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2010_3_3 (дата звернення 08.08.2020).

22. Левицька І.В. Проблеми інтенсифікації відтворювальних процесів на підприємствах харчової промисловості. Економіка харчової промисловості. 2010. № 3. С. 14–18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2010_3_3 (дата звернення 12.08.2020).

23. Леонова Ю.О. Особливості обліку основних засобів в умовах дії податкового кодексу України. Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 16. 2017. С. 872-876.

24. Литнева Н.А., Малявкина Л.И., Федорова Т.В. Бухгалтерский учет: учебник. Москва: ФОРУМ; ИНФРА-М, 2006. 496 с. 4. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ, 2012. 647 с. 5.

25. Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях. Підручник. - 2-е видання, доповнене і перероблене. К.: ВД „Професіонал”, 2015. - 896с.

26. Мельник Н. Характеристика сучасного рівня впровадження МСФЗ в світі. Бухгалтерський облік і аудит. 2014. № 3. С. 25-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2014_3_6 2.
27. Милявська Е.П. Облік на підприємствах малого бізнесу / Е.П. Милявська // Навч. пос. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 162 с.
28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» / Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_014 3.
29. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ) // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010. 15.
30. Можарівський С. В., Романчук К. В. Огляд методів амортизації основних засобів в Україні та країнах Європи. Економічний розвиток європейських країн в контексті інтеграційних процесів: уроки для України: тези виступів Всеукраїнського молодіжного економічного форуму. Житомир: ЖДТУ, 2016. 214 с. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/96-1.pdf>
31. Мулик Т.О. Аналіз основних засобів підприємства: методичні та практичні аспекти // Інфраструктура ринку. Випуск 46. 2020 рік. С. 113-122.
32. Мулик Т.О., Цуркан А.О. Інформаційно-організаційні засади аналізу основних засобів в управлінні реальними інвестиціями. Науковий вісник Херсонського державного університету. Вип. 29, ч. 2. 2018. С. 173–177. 11.
33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013р. № 73 в редакції від 23.07.2019р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20336-13>.
34. Одношевна О.О., Кислиця І.О. Інноваційний облік основних засобів сільськогосподарських підприємств // Електронне фахове видання категорії Б. «Modern engineering and innovative technologies». Issue 29. Part 2, October 2023. P. 30-35.

35. Одношевна О.О., Кислиця І.О.. Особливості ведення обліку основних засобів через використання електронних платформ. Матеріали I Міжнародна науково-практична інтернет-конференції «Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи», Дніпро 26-27 жовтня 2023 року.

36. Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс] // ВВР. – 2011. – №№13-17. – ст.112 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.

37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000р. № 92 / Україна. Міністерство фінансів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.

38. Поповиченко І.В., Спірідонова К.О., Загустіна А.Є. Основні напрями підвищення ефективності використання основних фондів в сучасних умовах господарювання. Економічний простір. 2019. № 145. С. 149–159. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/есpros_2019_145_14.

39. Про затвердження Державного класифікатора України «Класифікація основних фондів»: Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації від 19 серпня 1997 р. № 507. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=269821.

40. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банку України: Постанова Правління Національного банку України від 20 грудня 2005 р. № 480. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06>. 16.

41. Про затвердження форм державних статистичних спостережень зі статистики капітальних інвестицій та основних засобів: наказ Державної служби статистики України від 10.06.2019 № 205.

42. Прохар Н.В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія / Н.В. Прохар, Ю.О. Ночовна. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2012. 257 с.
43. Селіванова Н.М., Ткаченко Ю.В., Попко Я.О. Особливості методики проведення аналізу основних засобів підприємства. Проблеми ринку та розвитку регіонів України в XXI ст. : матеріали VII Міжнарод. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Одеса, 05–09 груд. 2016 р. Одеса, 2016. С. 98–102.
44. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: навч. посібн. / В. В. Сопко. - 3-тєвид., перероб. і доп. - К: КНЕУ, 2014. - 578 с.
45. Стельмащук А.М. Амортизаційний фактор у відтворенні основних засобів переробних підприємств АПК / А. М. Стельмащук // Інноваційна економіка. - 2014. - № 6. - С. 66-72.
46. Сук П. Облік витрат, що підлягають розподілу / П. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. - 2015. - № 12. - С.8-14.
47. Хорунжак Н. М., Портоварас Т. В. Аналіз операційних витрат: джерела та методи. Інноваційна економіка. 2019. № 7-8. С. 132–139. URL: <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/1952>.
48. Ясінська А. І. Обліково-інформаційне забезпечення формування системи контролю витрат підприємства. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку : зб. наук. праць. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2012. С. 293–299.
49. Яценко І. Теоретичні аспекти обліку амортизації основних засобів. Вісник наукового товариства «Ватра» Вінницького торгівельно-економічного інституту. Тези доповідей v всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми ефективного соціально-економічного розвитку України: пошук молодих» Вінниця. 21 квітня 2016 р. С. 548-551
50. Яшан Ю.В. Напрямки підвищення ефективності відтворення і використання основних засобів. Наукові праці Кіровоградського

національного технічного університету. Економічні науки. 2012. Вип. 22(2).
С. 402–407. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2012_22\(2\)__68](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2012_22(2)__68).